TRES TRACTATUS
DE
METALLORUM TRANSMUTATIONE.

Quid ſingulis contineatur, ſequens pagina indicat.

INCOGNITO AUCTORE.

Adjuncta eſt Appendix Medicamentorum Antipodagricorum & Calculifragi.

Quæ omnia ad bonum publicum promovendum nunc primum in lucem edi curavit

MARTINUS BIRRIUS,
Philoſophiæ & Medicinæ Doctor,
Practicus Amſtelodamenſis,

Apud quem Medicamenta iſta reperiuntur.

AMSTELODAMI
Apud JOHANNEM JANSSONIUM à WAESBERGE, & Viduam ELIZEI WEYERSTRAET. cIↄ Iↄ CLXIIX.

ELENCHUS eorum, quæ tribus Tractatibus Chymicis continentur.

PRIMUS *eſt de Metallorum Metamorphoſi.*

SECUNDUS *inſcribitur Brevis manuductio ad Rubinum cæleſtem.*

TERTIUS *inſcribitur Fons Chymicæ Veritatis.*

CANDIDO
Et VERITATIS
Philoſophicæ Cupido Lectori.

AUctor novi luminis Chymici, per Anagrammia, DIVI LESCHI GENUS AMO, nominatus MICHAEL SENDIVOGIUS in præfatione rectiſſimè ſcribit, multos adulterinos libros, falſaque Alchymiſtarum recepta, Impoſtorum fraude & avaritia compoſita, in quibus ne ſcintilla quidem veritatis elucet, inter naturalium occultarumque artium indagatores verſari; quibus quamplurimi decepti ſunt, & adhuc decipiuntur. Eodem vero loco oſtendit, Artem eſſe ſanctam & veriſſimam, hujuſque veritatis teſtes poſſe adduci graviſſimos: & ideo tractatu duodecimo ejuſdem libri hæc ejus leguntur verba. De veritate artis ſi quis dubitat, legat copioſa Philoſophorum antiquiſſimorum ratione & experientia verificata ſcripta: quibus ut fide dignis, in ſua arte fides non eſt deroganda: qui vero illis fidem non adhibet, contra eum principia

negantem non eſſe diſputandum novimus. Quam enim prærogativam in mundo res omnes haberent præ metallis? Cur hæc ſola per denegationem ſeminis immerito à ſummi Creatoris univerſali multiplicationis benedictione excludemus, quam ſacræ literæ affirmant, omnibus rebus creatis ſtatim à condito mundo inditam & impertitam fuiſſe? Abſurdiſſimum foret, inquit Philoſophus, ſuſpicari, antiquos illos venerandæ auctoritatis Sapientes aliquid falſitatis memoriæ commendaſſe, qui ſummam operam veritati inquirendæ ſemper accommodarunt, licet ad fidei ſaluti feræ fundamentum, ſummumque divinæ eſſentiæ faſtigium non aſcenderint? Sane admirabili Dei providentia ante compluria ſecula hæc ars fuit inventa; progreſſu vero temporis involucris & obſcuritatibus involuta, ut, quamvis veriſſima, tamen in contemptum venerit, & à multis etiam eruditis & doctrinæ titulo præcellentibus, tanquam vana, & otioſorum hominum commentū, reprehenſa fuerit. Certe meminiſſe eos oportebat, quantum ſit illud, quod neſcimus, & cumulum earum rerum

rum

rum, quas non ignoramus, eſſe minimum eorum, quæ ignoramus. Adeo infinitum eſt illud, quod potens Natura opulentiſſimo ſuo ſinu abſconditum tenet. Homini vero eam ſcrutari licet, & in penetralia illius altius deſcendere. Hoc enim fine creatus eſt, & lumine mentis (quo a ceteris animalibus differt) illuſtratus, ut creatorem ſuum agnoſceret, & ex mirabilibus naturæ operibus adorandum opificem humillimo cultu veneraretur. Hermes Triſmegiſtus, cum à Pimandro interrogaretur, quidnam potiſſimum audire & diſcere vellet, reſpondit, *Cupio Deum rerumque cauſas diſcere.* Hinc omni ævo generoſis mentibus ſciendi cupiditas innata fuit, ut ſumma eis ſit conſolatio, ſpatiari in campo contemplationis altiſſimarum rerum. Quæ cupiditas cum à fonte æternitatis originem ducat, ſemper ſuum principium reſpicit, & cum in rebus caducis ac tranſitoriis requiem non inveniat, ad magis ſublimia ac digniora ingenium applicat. Hac cupiditate impulſi vetuſti ſapientes non acquieverunt in contemplatione ſiderum orbiumque cæleſtium, atque aliarum rerum phyſicarum,

quæ in hoc ſublunari orbe continentur, caduca ac corruptioni obnoxia. Verum longe profundius abditiſſima naturæ ſecreta perſcrutantes gemmam repererunt pretioſiſſimã, quæ longiſſimo intervallo omnia ex Elementis corruptibilibus nata ac producta poſt ſe relinquat: quæ merito ab omnibus ſapientibus pro miraculo naturæ habita, & arcanum Philoſophorum, naturæ miraculum, appellata fuit. Quod arcanum non tantum in curandis morbis mirabiliter operatur, verum etiam cuncta metallorum ægra corpora à lepra, immunditie, & corruptione purgat & emendat, eaque ad integram & perfectam auri & argenti formã reducit. Profecto nulla major felicitas homini in hoc mundo corruptibili contingere poteſt, quam ſi liceat ex viſibilibus creatis abſconditas & inviſibiles Dei operationes conſpicere,& profundiſſima naturæ myſteria oculis intueri. Quapropter antiqui ſapientes hoc arcanum pro ſummo theſauro habuerunt, nec ulias divitias hujus mundi tanti æſtimarunt.

Hæc omnia novo hoc libello, qui nunc in lucem emittitur,uberius tractantur:

tur:

tur; cujus auctor licet ſit anonymus atque incognitus, apparet tamen, eum fuiſſe pereruditum, rerumque naturalium maxime peritum. Exponit non ſolum artis veritatem & excellentiam, ſed etiam objectionibus malevolorum & argumentis contrariis accurate reſpondet, adeo ut in hac arte vix alius liber inveniatur pulcrior & lucidior, quam iſte. Cum enim totum hujus artis magiſterium in duobus potiſſimum conſiſtat, in veræ materiæ cognitione, & debita ejus materiæ præparatione, utrumque ita pertractavit, ut ingenuo & naturalis ſcientiæ indagatori abunde ſatisfaciat. Quam ob cauſam cum inciderit hic libellus in manus eorum, qui hanc artem prorſus divinam & naturaliſſimam ſuo pretio æſtimant, dignum eum judicarunt, ut in lucem produceretur, non alio fine, quam ut opera Dei prorſus admiranda ex lectione ejus magis innoteſcerent, & calumniis huic arti adverſantium, ac fraudibus Fumivendulorum obviam iretur.

Exhibetur quoque Appendix medicamentorum, quorum uſus per experientiam ſæpe deprehenſus fuit admodum ſa-

lubris, adeo ut illi qui juxta ordinem præſcriptum illis uſi ſunt, à podragra, calculo & nephritide ſint curati, ut teſtantur literæ ac publica inſtrumenta, quæ pro confirmanda veritate poſſunt produci. Firmiſſime autem credite, quotquot his remediis uti deſideratis, illa non eſſe compoſita ex Ingredientibus Chymicis, à quibus incommodum aliquod vel periculum ſit exſpectandum. Serio namque affirmamus, eſſe leniſſima & ſic temperata, ut ne quidem infantes vel alias debiles inde poſſint lædi vel infirmari.

TESTI-

Præſtantium virorum, qui de hac arte tranſmutatoria judicia ſua publice ediderunt.

DANIEL SENNERTUS,

Medicinæ Profeſſor celeberrimus. lib. 5. Naturalis ſcientiæ cap. 1.

HOc loco prætereunda non eſt controverſia de metallorum tranſmutatione. E qua ut nos breviter expediamus, cum, ut Ariſtotelos recte cenſet, infirmitas quædam mentis ſit, quærere rationes & dimittere ſenſus. Notiſſimum autem eſt, in Hungaria ad oppidum Smolnitium in monte Carpatho ſontem eſſe, in quem ferrum conjectum in optima notæ cuprum vertitur. Idem fit hodie Goſlariæ. Neque hoc tantum aquæ naturales faciunt, ſed & arte idem fieri poteſt Etenim ſi ferrum in aquam vitriolatam conjicitur, pulvis ei adhæreſcit rubeus, qui igne fuſus cuprum evadit. Ita Mercurius in plumbum non magno labore vertitur. Metalla etiam reliqua in aurum mutari poſſe, noſtro ſeculo ſæpius probatum eſt. Et quid ille Alexander Sedonius Scotus Coloniæ, Baſileæ, & aliis in locis præſtiterit, notiſſimum eſt. Quæ de re videantur hiſtoria tranſmutationis metallicæ ab Evvaldo de Hogelande deſcripta, & ſcripta Andreæ Libavii, quæ pro defenſione artis illius tranſmutatoriæ edidit. Cum ergo de experientia ſatis conſtet, non eſt, ut prolixe hac de re diſputemus. Breviter hoc

monemus, metallorum tranſmutationem non eſſe ſimpliciter naturalem, niſi quatenus res naturales ad certam actionem obeundam applicat: neque ex aliis principiis quam mere naturalibus ars procedit, ſed ea, quæ natura generavit, certo modo miſcet.

CORNELIUS MARTINUS ANTVERPIANUS,

Philoſophiæ in Academia Iulia quondam Profeſſor, in Analyſi Logica. cap. IIX.

CUm quæreretur, an humana ſcientia ſive induſtria contingere poßet, ut reliqua imperfectiora, ſicut vocantur, metalla in aurum & argentum tranſmutarentur, Deum immortalem, quanta contentione, quantiſque animorum colliſionibus res illa acta eſt; ubi multi eorum, qui ipſi antea arti, ſive illa opinio eßе jubeatur aut putetur, adhæſerant, tempus vero cum opera ſumptuque perdiderant, poſtea in ipſam verſi, dolorem ſuum ſtilo ulti ſunt. Ego de artis veritate aut falſitate nihil apud vos commentabor, neque eam aſſerere volo: nec tamen tot tamque præſtantium virorum, inter quos ſunt doctiſſimi Philoſophi, Juris conſulti, Medici, etiam Theologi, nec non viri Principes, qui libris editis ſancte affirmant, ſe oculis ſuis vidiße & manibus non tantum palpaſſe, ſed & confeciße tranſmutationem unius metalli in aliud, ego fidem derogare debeo: mihi enim hoc impudentis eſſe videtur, non philoſophiæ ſtudioſi.

CON-

CONRADUS HORNEIUS

In Academia eadem Profeſſor, in Compendio Naturalis Philoſophiæ diſput. x. Theſ. 26.

Nihil certius eſt, quam arte factum eſſe non ſemel, ſed aliquoties ex aliis metallis aurum verum, quod quacunque ratione experirentur ii, qui artis experiendorum metallorum gnari ſunt, ne hilum quidem differre à nativo auro deprehenderent. Ratione autem id confirmatur. Si, ut jam jam oſtenſum, natura transmutare metalla poteſt, poteſt etiam hoc ars, applicando ſcilicet ſibi inter ſe naturalia agentia & patientia. Nihil hoc abſurdum eſt, nec impoſſibile: Poteſt igitur fieri.

MARCELLUS PALINGENIUS

Stellatus, in tractatu de hominis Vita, ſtudio, ac moribus optime inſtituendis, libro x.

Tum mentis divinæ homines oracula cæca
Volventes animo ancipiti, vix tempore longo
Experti multa, & non parvis ſumptibus, illam
Invenere artem, qua non ars dignior ulla eſt,
Fingendi Lapidem æthereum: quem ſcire prophanis
Haud quaquam licet, & fruſtra plebs improba quærit.
Quem qui habet, ille poteſt ubi vult habitare decenter,
Nec fortunæ iram metuit, nec brachia furum.
Sed paucos tanto dignantur munere Divi.

APPEN-

APPENDIX MEDICAMENTORUM
Antipodagricorum & Calculifragi.

MEdicamenti Antipodagrici uſus in tribus principalioribus conſiſtit: quorum primum eſt purgans, ſecundum diureticum, tertium ſudoriferum. His accedunt duo minus principalia, non ſemper ſed aliquando neceſſaria, alterum laxans, alterum corroborans.

A medicamento purgante fit initium, aſſumendum horis matutinis, per ſe vel cum vino. Doſis ejus pro ætate & temperamento ægri augmentatur vel diminuitur. Ordinaria doſis ſit dimidia uncia. Pro junioribus, qui minores ſunt decem annis, drachmæ adhibentur duæ. Adultiores vero & qui ſunt ſatis robuſti, ſumant drachmas quatuor, imo etiam quinque vel ſex. Poſt ſumptionem medicamenti bibat unum atque alterum Cochleare vini calefacti Rhenani vel Gallici. Infantibus vero præbeatur cereviſia. Neceſſũ tamen eſt, ut illo die ſe domi contineat, & poſt quamlibet ſedem utatur iuſculo vervecino, vel vitulino, vel gallinaceo, uſque dum operatio ſit peracta: tunc, nempe poſt operationem peractam, utatur cibo bonæ nutritionis.

Sequitur diureticum, quod non ſtatim ſequenti die poſt purgationem ſumendum eſt, ſed

ſecundo

ſecundo demum die, & duobus ſequentibus: Et ſic tribus diebus continuis. Ordinaria doſis conſtet ſingulis vicibus drachmis tribus vel quatuor, quæ ſumantur per ſe, vel cum vino calido aut frigido. Si interea dolores ſentiuntur, vel minus commode urinam poteſt reddere, ſumat hydromel ad uncias quatuor vel amplius, idque tamdiu repetatur, donec ceſſat gravamen. Sin autem nullum ſentit incommodum, utatur tantum cereviſia tenui. Hic obſervandum, ſi alvus non erit laxa, utatur laxante ordinario ſuperius poſito ad unciam unam, vel alio remedio laxante, prout lubet.

Addemus uſum tertii principalis medicamenti, quod nominamus Sudoriferum, Hoc utimur non tantum ad ſedandos dolores podagricos, ſed etiam conducit leniendis doloribus quibuſcumque, ſive in capite vel dentibus, vel qua alia parte corporis exiſtant. Adhibetur hoc remedium horis veſpertinis, duabus nempe horis poſt cœnam elapſis, tribus vel quatuor cochlearibus vino calido immixtis. Poſt ſumptionem patiens tegumentis bene operiatur ad ſudorem emittendum. In quo ſudore patiens continuet aliquot horis non minus quam ſex, imo ſi natura perferre poteſt, ſudor continuetur ad horas duodecim. Interea ſumat vinum cum ſaccharo, quod ſemper ſtet paratum ad lectum, ut eò utatur cochleatim, ſi forte per ſudorem debilis fiat. Sudore finito abſtergatur linteis calefactis & utatur vino calido per ſaccarum dulcificato

cum

cum pane toſto, bibatque quantum patiens perferre poteſt. Illo die non egrediatur, & cubiculum teneatur clauſum, ad excludendum aërem. Interim ſumat cibum bene nutrientem, bibatque cereuiſiam vel vinum non nimis aſperum. Sexto die utatur corroborante ſupra poſito ab unciis duabus ad quatuor mane ac veſperi. Si vero patiens ſatis validum ſe deprehendit, non indiget corroborante, ideoque ejus uſus intermitti poteſt.

Sequitur uſus medicamenti calculiſragi. Sumatur ſingulis diebus mane ac veſperi uncia una infuſa tribus cochlearibus vini, à ſenioribus. Juniores vero capiant drachmam dimidiam cum hydromel. Interea curet ægrotus, ut ſemper habeat laxam alvum, & continuet hunc uſum, uſque dum dolor ceſſet. Tunc per aliquod tempus hoc medicamento poteſt abſtinere, donec recurrat dolor; quo deprehenſo iteretur medicina eodem modo.

Hic ſubjungenda eſt admonitio. Ne Podagricus, qui vult hac medicina uti, alio morbo laboret, quam Calculo & Nephritide; nec podagra ſit nimis invererata, vel patiens omnino contractus. Nam ſi nodi ſunt magni, vel patiens contractus, ad curandum eum plus temporis requiretur.

Dum adhibetur medicamentum podagricum, ſi nephritide vel calculo ſimul laborat, alternis diebus poteſt uti medicamento Calculi-

culifrago, cum tribus cochlearibus vini Rhenani.

*Si forte, quoad uſum, aliquid deſideretur, communicabitur, cum quis medicamenta petit. Sequentur etiam alia adhuc medicamenta ſingularia, diverſis morbis vel accidentibus magno cum fructu ægrorum, **Deo benedicente**, adhibenda.*

Digitized by Google

DE METALLORUM METAMORPHOSI PRÆFATIO.

Cap. I.

De Jure Artis, ejus Cultoribus, veroque Arcanum perquirendi modo.

QUandoquidem omnes cujuſque generis & fortunæ homines, aliquam ſibi proponunt, ſuarum, in rebus indagandis, horarum impenſarum metam, ut nimirum ejus, in qua verſantur, artis peritiam aſſequantur, omneſque ſuos intendunt nervos, ut ad ejus ſummum colliment.

Attamen paucos admodum hæc fortuna beat, nam licet multi Architecturam anhelant, at perpauci reperiuntur Archimedes. Plurimi, ut ut ſe Medicinæ addicant, non plures tamen Paracelſi, pauci Helmontii ingenio præditi, imo ſi vel in arte ſua mediocritatem poſſint attingere, haud oleum, aut operam perdidiſſe opinabuntur. Hinc factum, quod incaſſum ſe ſtuduiſſe nullus exiſtimet, quamvis non omnis Geometra Archimedi, aut Poëta Homero, aut Rhetor Ciceroni æquiparetur. Poſſunt quippe & in-

ferioris ſortis Rhetores Reipublicæ (pro largito ſibi Talento) prodeſſe. Poſſunt, inquam, quilibet homines, licet ejus, in qua verſati ſunt, artis imperitiores, utiles cenſeri in illa (ubi vivunt) Republica.

Quotquot autem Metallorum Metamorphoſi ſeſe addicunt, rem maxime utilem non inutiliter ſaltem, & etiam inſipienter anhelare videntur. Apex puta hujus artis eſt ipſum Artificium, quod qui aſſecutus eſt, faſtigium acquiſivit, qui vero huc non appulerit, nihil proficui reportabit. Nihil enim præter diſpendium, & nummorum, & temporis à ſemidocta Alchemiæ ſcientia. inſuper & irriſui Myſochemicis exponet ſeſe & opprobrio. Artis tamen objectum nobile adeo exiſtit, quod infinitas poſſeſſori polliceatur opes, ſanitatem inſuper perfectiſſimam. Hinc factum, quod nullus fere idiota ſit, qui poſtquam, vel minimum de arte audiverit, ad ejus diſquiſitionem ſe protinus non applicet, & Chemiſtæ actutum nomen induat. Mox, quamprimum ex receptorum aliquorum lectione, ſpem aliquam conceperit, protinus Philoſophi Titulum vindicat. Ne verò Stolidam Philoſophiam colere videatur, unuſquiſque pro ingenii ſui felicitate, ſubtilitates excogitat, & pro nummorum copia furnos conſtruit, vitra ſibi comparat, opuſque mirâ cum ſolennitate aggreditur. Ita decoquit, quouſque fera tandem parſimonia ſit in Fundo, & parca admodum, ſi ulla, ſuppellex ſit reſi-

reſidua. Ni autem inſanæ temeritatis interea arguatur, de Materia prima Metallica, Elementorum rotatione, matrimonio Gabritii cum Bega novit diſſerere, idque ſub idiomate vulgò ignoto, Philoſophos citabit, & ad placitum exponet, ſeque ſpe ſortis futuræ non parum ſolabitur. Interea verò labores ſuſtinet, vel uſque ad conſumptionem, in hac Philoſophia, tam virium, quam nummorum, uſque quo illam quam in Metallis quærebat Metamorphoſin, in ſeipſum miſerè fuerit expertus.

Quòd cum obſervarent Myſochemici captioſi, eundemque plurimos eventum manere conſpexerint, artem protinus ut fabuloſam rident, & in ludibrio habent. Iſti verò, qui ſeſe ſuâ temeritate deceperunt, alios in eandem diſpendii ſemitam illicere ſatagunt, commentiſque ſuis, fictiſque receptis chartam commaculant, ut peritiam ſaltem aliquam cum pecuniæ jacturâ lucrati videantur. Quibus Sophiſticationibus impletus adeò Mundus conſpicitur, quod nullus ferè Tyro Artis Studioſus, qui non his ſeducatur, nullus ſcientiæ contemptor, qui non amplam hinc ogganiendi occaſionem captitare poſſit. Ita tam ars ipſa, quam Cultores ejus ingenui, indignè patiuntur ob Nebulonum quorundam pravitatem, qui licet in Arte ſint ligno ſtupidiores, ita tamen ſcribunt, ac ſi verè eſſent adepti, ſuasque liberè impoſturas promulgant, in tantum quod primus inextricabilis Tyroni Chemico

Labyrinthus ſit inter libros diſcernere veros & falſos; ex quo deceptores Sophiſtæ, non ſpecioſum minus ædificium, quam veri Artiſtæ conſtruant, imo ut plurimum majora pollicentur. De his Bernandus Trevicenſis (vir hujus, in hoc genere non inexpertus impoſturæ) ſic ſcribit. *Niſi* (inquit) *ut peſtem, hoſce evitaveris, nihil unquam boni deguſtabis in hac arte.* Hunc proinde tractatum deſcripſi, ut cœcos in hac ſcientia plenius inſtituerem, ne per devia errantes miſerè vagentur. Et primò quidem à calumniis Artem vindicare decrevi. Qualificationes deinde eorum, qui huic incumbunt, ſubnectere viſum eſt; verum ultimò inquirendi modum deſcribam. Quibus procœmii loco præmiſſis ad artem ipſam dilucidandam me poſtea accingam.

Non etenim, quia plurimi reperiuntur Alchemiam tractantes deceptores Sophiſtæ, hæc proinde aut falſitatis aut ineptiæ arguetur. Perpendenda ſiquidem eſt rerum poſſibilitas, per quam, ſi poſſit improbari artis veritas, cadat, ſin minus, illam obtrectare non fatuum ſolummodo, at etiam Philoſopho indignum judicandum eſt. Hominum puta improbitas, qui temerè artem tractant, nihil ad hanc deſtruendam facit. Eſt puta Lux naturæ clarior, quam ut ab hiſce Tenebrionibus obſcuretur. Filios proin Doctrinæ inſtituam, ne ab erroribus ſeducantur: hiſque Sole evidentus apparebit, quod realis, poſſibilis, & vera ſit Metallorum tranſmutatio, ab imperfectio-

fectionis ſtatu ad perfectum, idque per Naturæ Artiſque cooperationem. Nulla ſiquidem materialis, ſive eſſentialis conſpicitur inter Metalla perfecta & imperfecta differentia, ſed accidentalis ſolummodo, quæ in maturitatis diſproportione conſiſtit. Hæc (ſola) major minorve Metalla per ſuas ſpecies diverſificat, niſi quod ſuperfluitates quædam ſuperadventitiæ, inter metalla diſtinctæ appareant, quæ quidem feces, nullam cum Materia habent correſpondentiam, ſed huic prorſus irreptitio more ſurrogata, ob digeſtionis defectum non expurgatæ, cum indigeſto puro commiſtæ manſerunt. Hinc formarum metallicarum diſcretio. Verum ſi quando per digeſtionis completam perfectionem, ſuperflua hæc rejecta fuerint, jam non amplius imperfectum at perfectum potius Metallum cernitur: hinc ex Plumbi minerâ, per conveniens temporis ſpatium, abſque moleſt iâdimiſſâ, argentum repertum eſſe copioſum, foſſores teſtantur. Pariformaliter, & ſi extra terræ venas hoc idem per Triumphantem artem poſſit præſtari, nihil eſt in natura impedimenti,quo minus idem conſequatur effectum. Hujus autem certitudo hinc patet, (nimirum quod ex eadem materia cuncta oriantur Metalla) ex quo ☿ qui in terræ venis generatur, univerſalis ſit procreatrix materialis omnium iſtorum, quæ metallicâ ſpecie induuntur, quod per hoc probari non erit difficile, quoniam ☿ hiſce omnibus accommodatur, & per

artem conjungi poſſit, iſtud autem præſtare penitus foret impoſibile, niſi unius omnia materiæ participarent. Mercurius ſiquidem eſt aqua, talis tamen, quæ nulli porſus rei, quæ non eſt identitatis ſuæ naturæ, commiſcetur. Cum igitur omnia metalla humectando combibat, ſequetur, omnia illa cum hoc retinere materiæ correſpondentiam. Addo, quod per Artem Naturæ adminiſtrantem, Mercurius ita poſſit cum Metallis omnibus ſucceſſivè concoqui, ut omnium iſtorum veram craſin veraſque proprietates, unus idemque, ſub eodem colore, fluxuſque formâ, ſubalternatim referat, exeratque. Quod in Arte foret impoſſibile, niſi poſſibilitatem hujus, per Materiæ correſpondentiam Natura ſuppeditaret.

Alia porrò non deſunt Argumenta, ad hoc idem probandum.

Et primò ſanè non leve hoc eſt, quod in ☿ currentem cuncta Metalla poſſint reduci, prout & Mineralia, quæ ex principiis conſtant Metallicis. Inſuper & Mercurii hi Metallici ſic poſſint tranſmutari, quod Saturninus fiat Martialis (ſuis interea viribus neglectis) per eſſentiæ tantummodo Martialis in eodem per Artificium ſagax, decoctionem: Martialis porrò idem fiet Venereus per Veneris fermentum; idem quoque Lunaris, Jovialis, aut etiam Solaris, per horum fermentum, nullâ intereà nec in fluxu, nec in colore alteritate factâ, excepto quod unus ☿ ſit

altero

altero purior & defecatior. Ex Antimonio quoque ☿ excernitur admirabilis, qui item Mercuriorum Metallicorum Naturam ſuperinducet, per ſubtilem Naturæ Artiſque adminiſtrationem. Neque hoc ſolum, at etiam præterea ſupra dicti iſtuſmodi Mercurii corporum tam Metallicorum, quam Mineralium, ſic per ſuam commiſtionem Mercurium permutabunt vulgarem, quod iſte cum his digeſtus, eaſdem cum illis Naturales ſibi adſciſcit qualitates, ut unum, eundemque cum his faciat Mercurium, juxta ſpeciem corporalis Mercurii (ſpirituali vinculo) cum eo conjuncti. Unuſque & idem individuus ſucceſſivis operationibus, omnium poteſt formas induere, unamque eligere novam, priori neglectâ, uſque dum per omnium Planetarum Regna percurrerit. Ecquod hoc arguit, quam quod unam cuncta ſibi vindicent Materiam, à qua, & ad quam omnia: quodque ad hanc Mercurialem ſuam Materiam cuncta reducta, pro digeſtionis varietate ab unius in alterius ſpeciei virtutem poſſint migrare, unumque per omnia ſucceſſivè peragrare. Quod argumentum, ut in ſe veriſſimum, ſic etiam firmiſſimum huic arti fundamentum, & inviolabile manebit. Contra hæc evidentiſſima, neſcio quid objiciatur, niſi forte nonnulli, quorum ingenii hebetudo ad hæc capeſſenda non attingit, ſeſe pluries hæc attentaſſe conquerantur, (idque juxta Autorum clariſſimorum præſcriptum) neutiquam tamen

eventum ſpei ſuæ reſpondiſſe. Quibus reſpondere licet, quod illorum ignorantia ad artem adeò nobilem improbandam parum faciat. Ne etenim hoc arti detur vitio, ſi quid (in Natura per Artem poſſibile) eorum intellectum fugiat, neque enim minus affectatæ arrogantiæ quam craſſæ ignorantiæ indicio foret hujuſcemodi objectio, quaſi ea ſola per Naturæ adminiſtrationem cooperante arte forent præſtabilia, quæ ſolerti abſque indagine ſub ingenii ſui capacitatem cadunt. Cæteris ipſo facto ab illa excluſis, quaſi etiam Intellectus ſui, & Naturæ poſſibilitatis, eadem foret menſura. Quin imò & per experimentalem ſcientiam affirmativam, negativæ iſtorum experientiæ obvenirem. Ipſe ego hæc qui ſcribo, fidus Naturæ teſtis eſſe poſſum, quod ſupradicta iſta omnia de Metallis, Mercuriiſque ſint abſque ulla falſitate vera, & ſine fuco certa, meque illa omnia in metallis, & circa metalla, vidiſſe, cognoviſſe, expertum eſſe, & per experientiam vera comprobaſſe. Eapropter nudis negationibus (quarum baſis ignorantia eſt) contra oculares teſtes nullatenus contendendum: quorum unum memet profiteor, cui quoque adſtipulantur concorditer omnes veri uno ore Philoſophi, quales ſunt Albertus, Raymundus, Riplæus, Famellus, Morienus, compluresque alii, quorum, nomina tædio eſſet recenſere. Fateor ſaltem quod non leve ſit opus, hoc quod dixi præſtare, econtra verò, à Philoſophis ſumme occul-

occultatum, & in Natura occultatiſſimum affirmarem. Proinde clavem artis à Philoſophis nobis perhiberi notum facio, quam qui habuerit, clauſtra omnia reſerandi poteſtas ei committitur, dummodo unumquodque ſuo ordine, veráque methodo tractare didicerit. Non enim perinde eſt, quodnam primo metallum aut minerale aggrediatur, quave via, quibuſve operationibus pergat: in hiſce vero cognoſcendis ſagacitas ingenioſa requiritur, & præter Theoriam practica ſcientia, aut aliter volens nolens errabit. Poſſim hic mutationes diverſas Metallorum recenſere, ut nempe Martis in Venerem per acidum Vitrioli ſtalagma, ♀ in Saturnum, ♄ in Jovem, ♃ in Lunā, quas quidem operationes plurimi (ab Artis apice alieni) norunt præſtare Chemici vulgares. Ad[illegible]o, quod paucis (iiſque nonniſi veris Philoſo[illegible]s) innoteſcit, ſubſtantiam dari mediam inter Mineram & Metallum occultam, nobilem, cujus una extremitas eſt minera, altera metallum, quarum commiſtæ virtutes cœleſtes, unum aliquod efficiunt anonymum metallum, quum tamen metallum non ſit, at Chaos, id eſt Spiritus, quia totum volatile, unde (licet in ſe totum ſit fugax) omnia Metalla, abſque tranſmutatore Elixire poſſunt educi, etiam vel ipſum aurum & argentum, item ☿ cujus ego virtutes non facile deſcribam: hujus in omnia metalla tranſmutationem vidi, feci, novi, & hoc verum eſſe mecum teſtabuntur adepti. Dicam (ſi concipies) Chalibs a

luminis Autore vocatur, eſtque operis verum principium, vera clavis (prout tractari poſſit) abditiſſima Philoſophorum ſecreta reſerandi. Quid interea, ſi Philoſophi hæc omnia abſconderint, & Parabolicè ſub falſi larvâ, verum filiis Artis depinxerunt? An proinde hæc tam Divina ſcientia vilipendetur? Abſit. Patet utique quod in Imperfecti Naturâ nil ſit impedimenti, quo minus in perfectum tranſmutetur, ex quo ſuapte Phyſi propenſitatem retinent perfectionem induendi, ſi modo per Agens Homogeneum digeſtiva vi pollens attentetur. Jam ergo hujus virtutem placet inquirere. Ac primò quidem illud per quod hoc fieri debeat ſtatuemus. Rationes ſubinde Philoſophicas ſubnectemus. Prius quod attinet, nil aliud eſſe profitemur, erimuſque profeſſi, quam Aurum in ſupremum gradum (ad quem per Naturam Artemque deduci poſſit) digeſtum, quod tum non ſimpliciter Aurum, verum quovis Auro vulgari millies perfectius conſpicietur. Quod ſic exaltatum, metalla radicitus penetrat, tingit, ac figit. Neque mirum hoc cuique videatur, ſiquidem in ſua corporali exiſtentia dum remanet, ultra quam quod cuiquam qui non viderit credibile eſt, tincturam ſuam late poteſt diffundere. In tantum quod una pari Auri unciâ, ſex ferè argenti libras, in ſuam tincturam, quaſi per minima videatur colorare. Exempli gratia. Deauretur Argenti maſſa (utut permagna) illa poſtmodum diſtrahatur in Filum

(licet

(licet crinis magnitudinis æmulum) totum illud quaſi Auri puriſſimi Filum apparebit, deeritque citius filum attenuandi ingenium Artifici, quam auro colorandi vis. Proinde ſi corporale hoc metallum, terreum, mortuumque hoc tam ineffabile valeat præſtare, unde quæſo tincturæ inconſtantia, niſi quia corpus alterativè corpus nequeat ingredi, non deeſt proin tinctura quo minus tranſmutet, at obſtat tranſmutationi tingentis corporalitas. Verum ſi hoc corporale terreum, fieret Spirituale igneum, immutato ſuo genere, tum ſane radicitus ingrederetur, & quod ad viſum fecerat exterius, idem alterativè præſtaret interius, etiam & multo plus, in quantum ignis ſit multò ſubtilioris quam terra, proprietatis ac eſſentiæ. Poſito itaque hoc ſuppoſito, nimirum terrenum vulgi Aurum poſſe ita circulari, quouſque in igneæ eſſentiæ Cathedrâ ſtatuatur, facile inde colligetur, hanc eſſentiam quintam priori ejus ſubſtantiæ eſſe millies perfectiorẽ, idque ex lege diſproportionis in ſubtilitate inter Elementa quatuor;ideoque latius ſuam valet diffundere tincturam: habet & hoc inſuper, quod Spiritus dum ſit, proinde per minima intrinſecè valeat commiſceri: quod corpus auri, licet latè procul diſtenderetur,non tamen attingere poterat ob ſui corporalitatem. Et ſi ſic intrarit, dubio procul tranſmutabit: omnis ſiquidem Phyſica ingreſſio per minima eſt tranſmutatio paſſivæ naturæ, niſi identitas naturæ ſit inter rem ingre-

gredientem ac ingreſſam, prout aqua aquæ commiſta. Hoc nos ſuppoſitum procemii loco verum aſſeveramus, ſuoque loco ejus modum deſcribemus. Hic ſaltem argumenta aliquot poſſivilitatem confirmantia inducemus. Inter quæ non levis momenti hoc eſt, quod ſemen ſit cujuſque rei ſemen habentis perfectio, & quod ſemen non habet, eſt de toto imperfectum. Quare prout Poëta cecinit. *In Auro ſemina ſunt auri, licet abſtruſa recedant longius*: Eſt ſiquidem hoc non modo perfectum, at in ſuâ ſpecie metallicâ perfectiſſimum. Si ergo ſit in auro ſemen auri, hoc in aquâ (quæ ſpiritus eſt habitaculum) reſidere ſequetur, nam ſemen eſt ſpirituale quoddam ſpeciei conſervationis medium. Hinc auri diſſolutionis poſſibilitas, licet agens hoc præſtare potens adinvenire, opus ſit ſummè ſagacis Philoſophi, non mediocri Talento à Deo beati. Porrò ſi diſſolvatur Aurum, ad ſemen ſuum educendum, non niſi in aquam ſui generis homogeneam hoc faciendum Ratio ſuadet? Quâ ſemel diſſolutione factâ, corpus ſuam formam depoſuit, nempe terream auri, & aqueam auream aliam ſuperinduit. Omnis inſuper motus eſt ab aliquo ad aliquid, & perfectus unuſquiſque motus terminus generativi eſt in eadem ſpecie, unde motus eſt progreſſus, quod fiet per varias mutationes homogeneas, rei motæ: quare cum aureitas ſit terminus â quo, eadem erit terminus ad quem, fientque intermedii progreſſus in homo-

mogeneitate metallicâ, per legis Naturæ neceſſitatem; quibus obſervatis, ad ſuum finem finis neceſſitate impellitur effectum, ſi modo per contrarium operationes non fuerint intermiſſæ. Quare ab Auro diſſoluto, ejuſdem diſſoluti ad Aureitatem regreſſum extra controverſiam ponimus, & probatum concludimus. Hæc autem aurea forma quam reaſſumet, nullatenus erit eadem quam depoſuit, ſiquidem â privatione ad habitum impoſſibilis eſt regreſſus. Alia igitur neceſſariò manet huic forma aurea, quæ priori tantò erit nobilior, tantò ſpiritualior, in quantum ignis eſt terrâ ſubtilior, puriorque. Ad Doctrinæ filios dirigendum ſat ſuperque ſcripſi, oblatrent jam tutò Myſochemici Antiſtites, quæ non norunt, eorum quæ dixi vim nullatenus obtundent, aut veritatem improbabunt, hancque certo certius calumniarum ſuarum reportabunt mercedem, altam ignorantiam. Artis puta oſoribus nihil ſcribo, cæteris quæ dixi ſat abundè ſufficiant. Stabilitâ porrò hâc ſcientia, & vindicata, jam de Cultoribus ejus aliquid dicendum. Siquidem, ut ſuperius dictum eſt, ex homunciorum nonnullorum nequitiâ evenit, quod Divina hæc Ars perinde ac ejus Amici, non parum ab obtrectatoribus ſint paſſi. Quum puta ſtupidi quidam Mechanici, præſumtione cæcâ ſeducti, harum tractationem aggrediuntur, nummoſque ſuos amittunt, indignabundi ſtatim Chemicam Philoſophiam execrantur, ejus Cultoribus maledicunt,

cunt, Autores de illâ ſcribentes dilacerant conviciis. Alii licet parum edocti, præpoſteri homines, Auri ſiti excæcati, Arti inhiant, & rem abſque matura deliberatione aggrediuntnr, & errant nihilominus, tamen Artis poſſibilitatem concipiunt, ac credunt, benè de illa loquuntur, & pudibundi ſuam in illa fateri ignorantiam, peritiam rudioribus obtendunt, de Arte fortaſſe ſcribere pergunt, & tacitâ ſpe illecti omnia tandem quæ amiſere recuperandi, etiamnum adhuc tentabunt, quouſque damna multiplicarint, amicos ſuos futuri boni ſpe ſolabuntur, at pauperes dum maneant, & quotidie pauperiores reddantur, obridendi anſam pertinacibus Chemiæ irriſoribus ſubminiſtrant. Equidem tanta eſt illorum nequitia, quum ipſi ſint ſeducti, alios falſis ſuis receptis, mendaciis ſcriptiſque Sophiſticis, in idem erroris prædicamentum allicere ſatagunt. Tandem quidam Artis ut ut periti, tamen invidiâ ad hoc incitati, ſcabioſè atque deceptoriè valdè rem tractant, & ſub veræ docrinæ promiſſis, miſerrimis impoſturis Tyrones ſeducunt: ſic Geber, Arnoldus, Lullius, cæterique ferè omnes, inter quos haud unus reperitur candidus ſcriptor, & ſi ullus obſcurè, tamen valdè rem tradens reperietur. Hinc inevitabilis Chemiam incepturo Labyrinthus, quod vel immediato Dei digito opus videatur, ſi quis rectam ingredi ſemitam expetierit. Hinc item tam odioſum Artis nomen, quod non facilè abſque maxima irriſione

ne illi intendatur. Apprime ergo cognitu neceſſarium exiſtimo, quidnam ſit futuro ſcientiæ filio primo loco curandum, ut auream hanc Artem obtineret, vellere hoc potiatur, ſiquidem non pauca aderunt obſtacula, quæ retro pellant, niſi adſit firma animi reſolutio. Plurima quæ ſpem atque expectationem deludant, niſi ſagax ingenium habuerit.

Primo quidem ut tutus reddatur, ab iis qui incœptum ſannis obridebunt, iter ſecretum eſſe oportet, ut nulli ſuus labor innoteſcat. Quare Antiqui Philoſophi Sapientes, non aliter ac verbum in ore hanc ſcientiam occultare præceperunt. Neque ſane inutile videri poſſet ſic adhortari, quandoquidem non parvi faciant ad deſpondentiam in Tyronis animo injiciendam, opprobria ac jurgia hominum, qui ab arte ipſi abhorrentes, ejus cultores etiam ſummo in contemptu habent. Inſuper, eventum ſi quis ſpectet, ſecretâ artis occultatione opus eſſe apparebit. Si etenim ſpe ſuâ quis fuerit fruſtratus, ecquid obeſſe poterit taciturnitas, quam aliter exemplo, qui ſic fruſtratur, proponetur. Stolidæ (ut vulgò reputatur) nummorum ac temporis jacturæ. Sin contra hoc Theſauro fuerit potitus, non utile modo, verum & ſummè neceſſarium tacuiſſe reperietur. Tyrannis puta improbiſque præda proponitur, ſi quis palam tanto theſauro fruatur, ac uſus fuerit, etiam & nonnulli parum in hac re improvidiores, vitæ ſalutem periclitati, feram tandem

tandem pœnitentiam miſeri egerunt. Conſtans inſuper animi decet eſſe, ſi quis in hanc palæſtram deſcenderet ſedulus, diligens, doctus, librorum helluo, mentis tranquillæ, non ignavus, aut deſes, non hoc modo, illud poſtea vellens, privatus, ſolus, niſi quod fidelem aliquem habeat ſocium, unum nec plures, non egenus; licet enim parva quantitas ſufficiat, quum Ars ſemel tentetur, attamen pluries erraſſe continget, quos reparaſſe errores opus habet nummis, inſuper & ad impenſa ſupplenda victui & amictui neceſſaria, huic dum Arti incumbat, ne fortè aliud agere cogatur, cum liber animi potius eſſe teneatur. Quodque maximum eſt, honeſtus ſit, Deumque timens; & à peccatis abhorrens, precibuſque Numina ſollicitet, ut cœpta ſecundet. Taliter qualificatus iter ingrediatur, at ſine claro Naturæ lumine errabit. Proinde libros ſibi comparet, hominum doctorum & non Sophiſtarum, his ſedulò incumbat, legat, relegat, perlegat, reſque ſecum alte perpendat, caveatque ne cum rem ſemel concluſerit, practicè ſtatim attentet, verùm concluſionem ſuam ſæpius ruminet, examinet, perpendat, cumque Auctorum probatiſſimorum ſententia conferat, tamdiu alteretque, quouſque unam aliquam elegerit, quæ omnes probationes ſuſtinens perdurabit. Tum tandem praxin incipiat, implorato Numinus auxilio, experimenta conſideret, eoruinque ſucceſſum, quæ prout ratio ſuaſerit, alteret renovetque

vetque toties, quouſque ſigna à Philoſophis deſcripta conſpexerit. Erroneiſque operationibus prætermiſſis,uni ſoli vero complemento inſiſtat, nec tamen animum deſpondeat, licet pluries erret, & tamen à ſumptibus permagnis caveat, ſic, benedicente Deo, voto tandem potietur. Ego porrò ut talem inſtruam, ſequentem tractatum, verum, planum, perfectum, abſque fraude conſcripſi. Et tamen omnes Avaros, fraudulentos, ceteroſque ejus claſſis admonitos velim, ut Artem pariter, huncque tractatum miſſum faciant. Nam

Certum eſt procul hinc arcere profanum.

CAP. II.

De origine artis, ejuſque Scriptoribus, ejus Fundamento, in quo de principiis agitur Metallicis, & graduali Metallorum & Mineralium productione.

HERMES cognomine Triſmegiſtus, Artis hujus Pater in Philoſophorum ſcenam introductus eſt:de quo, quiſnam fuerit, variæ perhibentur Autorum opiniones. Non deſunt, qui Moſen fuiſſe illum affirment, ſaltem in hoc conveniunt, quod natione fuerit Ægyptius, Philoſophus item perſpicaciſſimus. Pater hujus Philoſophiæ vocatur, puta qui primus (quorum li-

bri extant) qui hanc tractat Philoſophiam. Quidam tamen volunt ab Enoch ſcientiam hanc derivatam; qui diluvium prævidens, ſeptem liberales ſcientias (inter quas Chemia) tabellis inſcripſit, poſteriſque reliquit. Hermes vero vallem Hebron ingreſſus illas adinvenit, quæ Smaragdinæ hodie appellantur, atque inde ſuam ſapientiam dedicite. Alii acriter contendunt, Noam hanc artem tenuiſſe, illamque *in arcam* ſuam portaſſe. Non pauci ex locis Scripturæ nonnullis Artem ſtabilire ſatagunt, illamque Salomonem habuiſſe ſcripturiunt. Nonnulli ab Adamo ipſo ad Abelem, & ſic deinceps ad Sethum deducunt. Mihi verò ſimplicitatem naturæ ſcriptituro, huhuſmodi non placent ſubtilitates, Artem puta non illuſtrant imò potius obumbrant, ut Fanatica videatur, quique ita ſcribunt, nonniſi obridendi auſam oſoribus Miſochemiciſque ſubminiſtrant. Si etenim Ars hæc reale in Natura habeat fundamentum, cur ego ſollicitus eſſem, utrum hic vel ille nec ne intellexerit, ut qui cognoverimus ejus cultores atque peritos ſummo ſeſe ſtudio occultaſſe, prout etiam ſuis in libris aliis id præceptum. Nec niſi poſt obitum innotuere omnes vel ſaltem plurimi, in vivis autem ſummâ cum diligentiâ latuere. Hoc ſaltem liquet, quod tantum abſit, ut novum ſit hoc commentum, ut per multas Seculorum ſeries ejus extiterint periti, qui linguâ ac natione diverſi, plurimi verò ætate coævi, tam concorditer de arte

ſcrip-

ſcripſere, quod ne unam operationem (rectè intelligentibus) aut corrumpere,aut aliter tractare comprobentur. Fateor ſaltem, quod rei imperito permagna appareat difficultas in libris eorum legendis, obſcurè adeò, tropicè, allegoricè, & figuratè ſcribunt, quidam etiam plurima falſa intermiſcent ad indignos incautoſque illaqueandum, ut hoc modo Philoſophos à ſtultis valeant diſtinguere; in ſumma tamen omnes unam metam feriunt, & ad idem hoſpitium deducunt. Quæ autem obſcurius tradunt, hoc in nullum alium finem faciunt, niſi ut indignos excludant, prout pluries in ſuis libris teſtantur. Bernardus Trevirenſis (mihi ſummè colendus) hac in arte candidiſſimus reperitur; Ripleus item Anglus, Flamellus Gallus, Sendivogius Novi Luminis Autor, Arcani item Hermetici autor Anonymus, cujus tamen Nomen duplex Anagramma prodidit, ut, nempè *(ſpes mea eſt in agno)* libro (cui titulus EnchiridionPhyſicæ reſtitutæ præfixum, & *(penes nos unda Tagi)* Arcano ſuo Hermetico; Non præterirem hic Philoſophorum ſcalam, Roſarium magnum, Arnoldi opera, Ludum puerorum, Dionyſii Zaeharii opuſculum. Ægidium de Vadis, Morieni opera, Augurelli poëmata Chryſopoliæ; Quinque item tractatus Roſarii abbreviati, Petri Boni Ferrarienſis opera, omnes verbo libros incluſos vellem,qui prædictis hiſce ſunt conſoni, & qui contra,excluſos. Quibus ut par eſt,priuſquam opus inchoe-

 tur,

tur, comparatis, primo loco Metallorum pariter ac Mineralium, vitas, regna, mores, habitumque diſcat ſtudioſus artis diſcipulus, nec notione ſola ſeſe oblectet, at ſcientificè, id eſt practicè cognoſcat. Ad hoc autem profundâ opus eſt contemplatione meditativâ, ut rerum Phyſicarum in genere, corporumque Mineralium in ſpecie, ortum diſcat ac intelligat. Me quod attinet, Metallorum doctrinæ obiter tantum intentus, in quantum nempe Arti tranſmutatoriæ explicandæ faciat, rerum Naturalium ortum in genere lubens prætermitto, contentus illa dixiſſe, quæ præfato propoſito ſatisfaciant. Breviter tamen cetera ordine attingam.

Tradidere Philoſophi omnes vulgares, quatuor dari Elementa, res omnes originaliter componentia, ex quibus omnia, ad quæ reſolvuntur, ex quorum coalitu diverſo diverſæ res prodeunt. Infauſtæ huic opinioni, Chemici ferè omnes Philoſophi ſubſcripſêre. Cauſam cujus aliam non poſſim conjicere, quam, quod abſque maturâ deliberatione (ad rem propriam accincti) accelerantes hæc prima rerum fundamenta deſcripſerunt. Quam ego illorum ſententiam non auſus improbare, aliter honoris ſui ac obſervantiæ ergò juxta rei veritatem Philoſophicè pertractabo. Elementa puta, quæ quatuor ipſi contendunt, tria ſola agnoſco, omnia quæ ſuapte Phyſi frigere experientia docet, Aërem puta, aquam & terram. Solus quippe caloris defectus,

per

per Solis calefactivi diſtantiam remotam cauſatus, frigus his omnibus inducit, & illud remiſſius aut intenſius, in quantum majori aut minori diſtantiâ removeatur. Ignem verò Elementarem prorſus rejicio, nego item ullum eſſe præter vulgarem noſtrum communemque Vulcanum, qui ardet in culinis: Cujus calor ſemper deſtructivus in ſe. Neque nego tamen calorem rebus ineſſe, profluum nimirum aut à lumine, aut à motu, aut vitâ, aut Blas alterativo, alium nullum. Prædo Vulcanus res concretas depaſcendo comburit divaſtatque, eſtque corruptivus motus violentiſſimus, ab activorum duorum contrariorum exortâ repugnantiâ cauſatus. Elementum tamen non eſt, prout nec ſubſtantia, nedum accidens, ad actualem quantum flagrationem ſpectat, at duorum in ſe mutuò agentium activitatis expreſſio in ſubjecto capaci; Non jam oſtenderem, quænam ad Vulcanum actualiter ardentem ordine requirantur præter accidens caloris & ſubſtantiam, in qua fit hic actus, hoc hic ſaltem aſſeveramus, licet ejus calor ſit accidens, illum tamen ipſum nec ſubſtantiam eſſe nec accidens, at duorum activorum, & in ſe mutuo agentium activitatis expreſſam operationem, quam activitatem in omni re combuſtibili comburente facilè poſſem demonſtrare, niſi quod ab hoc loci foret alienum. Et ut ignem prorſus Elementalem rejicio, ternario interea Elementorum numero contentus, horumque nativam qualitatem primam

frigus aſſero, nec niſi accidentalem illis calorem attribuo, prout dictum eſt; ſic nec tria hæc commiſtione ſuâ rerum naturalium ingredi compoſitionem admitto. Diſproportio ſiquidem miſcendorum mixturam generationi idoneam tollit, ejuſve poſſibilitatem. Nam Phyſica generatio fit per generationem ingredientium unionem. Unio porro eſt per minima rerum uniendarum imgreſſio, ſin autem minimum unius ſit minimo alterius decuplo vel centuplo ſubtilius, non poſſunt hæc minima adæquata coire, ſiquidem per minima convenire oportet, quæ per minima unire quærimus. Hinc commiſta aqua terræ non cum illa unitur, prout nec aqua vino, aut Phlegma Spiritui: imo ſeparari poſſunt ob ſuam inter minima diſproportionem. Si quis dixerit: ad mixturam hanc faciendam unum ſubit alterius ſubtilitatem, atque ita deinceps uniuntur; Inſto, quod ſi æque ſubtile fiat (ſpiſſum prius quod fuit) ut liquidum poſſit (uniendo ſeſe) ingredi, oportet ut ad eandem naturam prorſus deducatur, & quid tum quæſo terra quam aqua, (aqua ſiquidem in terram non migrabit, ut unionem cum terrâ habeat, corpus puta non corpus ſic unitive ingredietur) & ſi ſic, quam fatuum hoc imaginari, terram in Aquam eſſe convertendam, ut cum aqua concreti generationem promoveat, & hoc ſi concedatur, ex aqua tamen res producta dicetur, ſi modo antequam produci ſit poſſibile terra in realem aquam migrarit, hoc autem

autem neceſſarium eſt, aut aliter minimum hujus cum minimo alterius non poterit convenire. Et adhuc deeſt aër, minimum cujus eſt multò ſubtilius aquæ minimo, niſi in aërem cuncta evaneſcere teneantur, ut & hunc prædicta aqua ſibi in generando ſocium habeat. Quod ſi daretur, ex aëre omnia ſolo conſtare ſequeretur, qui aër licet in ſua natura ſit à ſeſe originaliter, ſeu ex terrâ & aquâ in ſe tranſmutatis ſit conflatus, idem tamen erit, nec ob originis ſuæ diſcrepantiam diverſificatus: niſi enim idem fuerit aduniri nequit, ſiquidem ut aqua eandem habeat cum aëre ſubtilitatem, eaſdem cum illâ qualitates primas habere tenetur, idem & de terra judicandum eſt, ut adæquetur raritati aquæ. Et ſi ſic tum aqua ſic ſubtiliata erit realis aër, & terra ſic ſubtiliata erit realis aqua, & jam ubi compoſitio generatorum ex Elementis, cum juxta hanc doctrinam ex aëre omnia neceſſe habeant procedere, & quo ſubtilius ex igne, admiſſâ cum hac Miſtionis Doctrinâ Elementorum quaternitate. Si quis autem dixerit, verum eſſe Elementa ſic converti, rogarem à quo agente mutarentur? Inſuper ſi terra in aquam migret, aqua in aërem, ut ſic fiat unio componentium Elementorum, ad Elementatum conflandum, peterem rurſus quid opus ſit terræ in realem aquam reductæ aliam novam adunire, ſic & aquæ ad aëris raritatem ſubtiliatæ novum aërem commiſcere, quaſi unum & idem Elementum in alia ſic convertibile de ſe effectum con-

verſum non poſſet procreare, abſque alterius admixtione. Si dicatur, terram, ut dictum eſt, ſubtiliatam aquæ raritate adæquari, & tamen aquam non eſſe; uti nec aquam eſſe aërem, rogarem tum, utrum, nec ne primas qualitates unum alterius induat; ſi non, ergò nec in minimis habebunt correſpondentiam: nam hoc impoſſibile: ſi ſic, ſcire cupio, utrum, ſi unum primum alterius primi primas induat, non fiat realiter illud primum, cujus ſic induit primas. Contrarium aſſeverare non eſt Philoſophicum. Concluditur ergo, ex uno omnia Elemento materialiter originem ſumere, quæ non poteſt eſſe, nec terra, nec aër; quod niſi brevitati conſulerem, facilè poſſem commonſtrare. Unica ergò reſtat aqua, quæ unum verum eſt materiale principium omnium (quæ in hoc orbe conſpiciuntur) corporum concretorum. Terra eſt ſolea ſive ſtratum, in qua omnia corpora creſcunt, & conſervantur. Aër in quem creſcunt, eſtque medium, virtutumque cœleſtium delator; quibus repletur, & per quem omnibus hiſce inferioribus communicantur. Aquæ rerum omnium ſemen eſt à Creatore primâ creatione inditum, quod quædam in aërem producunt, ut vegetabilia, quædam intra ſuos renes ſervant, ut animalia, in quibuſdam maximè abſtruſum reconditur, puta metallis. Eſtque ad finem uſque mundi ſemen ſufficiens cunctis rebus ex ſemine producendis, cujus (ut dictum eſt) aqua habitaculum reperitur.

tur. Hoc ſemen (alias otioſum) à formâ ſuâ excitatum, (quæ forma eſt lucis quædam ineffabilis particula, virtus cœleſtis, quæ præſtò adeſt inferiora apte diſpoſita (ratione loci atque agentis convenientis) vi ſuâ imbuere & ad motum excitare) ita inquam ſemen activâ virtute excitatum, odore ſuo fermentativo materialem aquam eſt coagulando, quam ita immutat per varias fermentationes tranſmutationum cunctarum autores, quouſque illud produxerit, ad quod producendum ſemen fuerat propenſum. Si itaque Metallicum fuerit ſemen, naſcitur inde primò humor ſiccus, labilis, manus non madefaciens, nimirum ☿ omnium metallorum mater. Poſſem hic lapidum uniuscujuſque generis procreationem docere, item circa ☿ii primam nativitatem plurima notatu digniſſima annotare. Illa autem ut ad propoſitum parum facientia conſultò pertranſeo: ☿ puta vera metallorum materia dici meruit, quia anteaquam ☿ fieretutut ad Metallum deſtinaretur, defectu tamen aliquo poſſet contingere, ut aliquod à Metallo diverſum inde reſultet, cum verò ſemel fit ☿, tum quidem non amplius aliquid inde naſci poſſit, niſi minerale aut metallicum: Ex hoc diverſa quæ conſpiciuntur mineralium genera, ut puta ♃♄☽♀♂☉, quæ omnia unam eandemque matrem habent ☿. Media quoque Mineralia quædam hinc oriuntur, quædam etiam fiunt ex ipſis Metallis, ſale acido minerali eroſis, ſic Vitriolum ex Cupri venâ per

ſtalagma tale acidum, eroſa: cujus hic generationem docere abs re foret, quare conſulto prætermitto. Non autem (quod perperam nonnulli credunt) pinguedo aliqua interveniens Sulphurea, ☿ conjungitur, quam calore ſuo decoquens coagulet, cujus poſtea expurgatio eſt metalli perfectio. Novimus puta quod Sulphur, quod dicitur, in ♃, impurius eſt multò Sulphure, ♄ licet ☿♄ crudior ſit & immundior, ☿♃, & tamen ♃ perfectius eſſe ♄ metallum, vel gregarii teſtabuntur. Non eſt itaque cum iſtis opinandum de digeſtione Metallicâ per coloſtrum iſtiuſmodi pingue, cum in ☿ ſit agens proprium internum digerens, nempe calor qui per cœleſtium cauſatus influxum, vitam atque motum infundit huic noſtræ materiæ; quæ vita pariter ac motus dependent à matricis convenientis adaptatione, ſive loci ad generationem idonei. Licet enim, hâc ſuperiorum virtute uberrimâ omnia ſint plena, hæcque præſto adſit cunctis ad informationem illorum; non tamen actualiter agit informando, id eſt ad motum ſtimulando, niſi quatenus juvetur ab extrinſecis rite accommodatis, atque ita, tum virtus hæc cœleſtis inceſſanter agit, quæ licet in toto orbe uniformis & unica, pro ſeminis tamen ratione variatur: Secundum quod diverſificantur rerum fermenta, ad diverſas tranſmutationes producendas. Quare ſi ☿ hic natus locum ſibi ad generationem idoneum invenerit, licet in ſe extra talem locum appareat frigidus, ut

pote

pote qui mortuus, intra tamen ſuæ nativitatis centrum (actionibus generativis nondum intermiſſis) virtus hæc ſive cœleſtis virtus, tam à luce quam à ſuperiorum rotatione cauſata, atque per aëris medium ad omnia uberrimè, & per omnia diffuſa, virtus inquam hæc (quatenus lucem refert) cauſabit calorem aliquem, & (quatenus rotatione ſuperiorum) cauſabit motum in ſubjecto hoc inferiori; calor hic motuſque cœleſtis ſine vitâ ejus in quo ſunt, eſſe nequeunt (vitam volo non animalem, nedum vegetabilem, at formalem) ab his fermenta per Blas alterantem producuntur; quæ quotidiè immutant materiam tranſmutantque quouſque virtus cœleſtis prædominarit, fixitatem majorem minoremve inducens, pro loci accomodatione digeſtionem adjuvantis, aut retardantis, juxta quam diſproportionem digeſtionis, ex una eademque Matre, diſcrepantes prædictæ proles proveniunt, inæqualitate ſolum maturitatis diverſificatæ. Cujus inæqualitatis ratione crudæ aliquot ſuperfluitates quæ non ſunt Metallicæ impoſitionis, verum in ☿ ſunt à ☿ ſeparabiles, has inquam non expurga, at cum puro coagulationem ſuſcipientia, inter Metalla ſpecificare videntur, ſuntque iſte fœculentæ cruditates aliæ atque aliæ pro Matricis ☿ generantis variatione, ac diverſimode coagulatur, pro loci Embryone hoc occupat differentiâ. Materia proinde una eſt omnium Metallorum, nempè ☿ qui proprie tendit ad ☉ procreandum. ☾ ve

ob-

ob differentem reſpectum in gradu perfectionis, ſi quæ in generatione ſuâ ☿ commixtæ fuerint feces, hæ ſunt per accidens nec ☿lem ſubſtantiam ingrediuntur, quarum partim diverſitas, partimque loci diſcrepantia, in qua fit digeſtio, ex diverſa coagulatione, diverſarum fecum, cum hoc uno puro, idem unum varias larvas induit, & ſic per ſpecies ſuas metalla imperfecta producit. Particularem ego omnium Metallorum Genealogiæ deſcriptionem evitarem, quia Solis tantum & Lunæ renovationi atque multiplicationi propero. Ad penſum proinde me accingo.

CAP. III.

De Auro & Argento, quomodo ex Materia Mercuriali proveniant, & de poſſibilitate, imperfectâ Metalla ad horum perfectionem transmutanda.

Ex prædicto fonte, ut dictum eſt, natus eſt Sol, ac ſoro ejus Luna: cum nimirum per digeſtionem materia hæc ad perfectionem eſt adducta. Perfectio porro duplex eſt, vel inchoata, vel completa, id eſt, ex parte & de toto. Completa perfectio ſumma eſt meta, ad quam Natura ſponte ſua collimat, nempè ut decoctâ omni cruditate & expurgatâ omni fece, pura natura Metallica, abſque omni ſorde coagulata triumphet. Hic Sol noſter ſuum ortum habet, ſuoque

jubare

jubare & ſplendore terram illuminat. Inchoata verò perfectio (ut ita dicam) perfectio proprie dicta non eſt, & tamen reſpectu formaliter imperfecti, haud impropriè perfectio dici meruit. Eſt enim formalis imperfectio judicanda, cum non ſic decoquitur, quæ puro in generatione (per accidens) cohærebat cruditas, nedum expurgatur heterogenea ſuperfluitas, quin puro in coagulatione tantâ in quantitate commiſta relinquitur, ut illi prædominetur, tandemque vincat: ſic accidit omnibus metallis (Sole & Luna exceptis) quæ ab omnibus facile Elementis corrumpentibus, corrumpuntur, ab igne item conſumuntur. Verum cum ſic devincitur cruditas, adeoque expurgatur ante coagulationem feculenta ſuperfluitas, ut purum ſic prædominationem ſupra impurum habeat, ut ab hujus corruptivâ tyrannide liberetur, hic primus perfectionis gradus exiſtimandus. Totalis verò expurgatio fecum, impurique rejectio eſt metallicarum operationum colophon ſive ſumma perfectio. Et tamen hæ cruditates atque feces, originaliter non fuerant ejuſdem cum metallico ☿ impoſitionis aut naturæ, imò fuêre ſeparabiles, quarum ſeparatio ante coagulationem eſt Metalli perfectio. Verum ſi non fuerint expurgatæ ante ſuam congelationem, hæc tamen illas puro neutiquam adunivit, imò ſeparabiles adhuc ſunt, quamvis non per naturam abſque alterius adminiculo, at per Artem naturæ adminiſtrantem. Hinc artis

Tranſ-

Tranſmutatoriæ baſis atque Origo, & hoc verum Alchemiæ fundamentum. Nempè, quod impurius Metallum in ſe poſſideat idem purum ex quo Aurum, quo cum,licet impurum aliquod ſit concoagulatum, hoc tamen impurum neutiquam eſt Metallicæ impoſitionis, licet Metallum imperfectum unum ab altero (item & à perfecto) diſcriminet, ergo heterogeneum quum ſit, ſeparari valet per Agens triumphans, quod ſi reperiri poſſit ſupra terram impurum certiſſimè atque imperfectum metallum in purum & perfectum Aurum migrabit Argentumve, cum digeſtivæ ſeparationis reſpectu. Omne ſiquidem agens ſeparans, eadem ratione erit Agens digerens, hæc ſiquidem ſeparatio factu eſt impoſſibilis, abſque digeſtivâ virtute efficaci. Tale agens eſt arcanum noſtrum divinum, eſt puta Spiritus cæleſtis atque igneæ virtutis, quare penetrandi vi pollet, & tamen nativas auri proprietates refert: eſt namque Aurum in ſupremum gradum digeſtum, quare in homogeneitate ejuſdem generis & Naturæ, vulgare Aurum, gradibus plurimis tranſcendit ſuperatque. Licet proindè ſpirituale ſit corpus,eſt tamen corpus quodvis aliud in mundo fixitate ſuâ ſuperans, quare homogeneum purum poteſt retinere, quum imperfecta ſuper Metalla projicicitur, ne ob ſuam cruditatem ab igne avolent, dum ejus violentiæ heterogeneæ feces comburendæ exponantur, in quo ipſo ſolo tota conſiſtit digeſtio tranſmutativa.

Ignis

Ignis quippe eſt Auri examen, noſter inquam Vulcanus, qui à puro cunctam impuritatem combuſtibilem, adurendo tollet, ſi modo (quod purum eſt) ignis examen ob teneram ſuam cruditatem non aufugerit. At imperfecta quævis Metalla (licet purum in ſe contineant) hoc tamen purum, eſt adeò crudum, hoc eſt cum impuro commiſtum, quod illud ignem non ſuſtinens, & tamen ſuper hoc prædominans, ab illo avolans, ſecum rapit, quod aliter igne velut ſuo ſimili gauderet. Arcanum proin noſtrum (quia ſpiritualis Subſtantia homogenea) iſtiuſmodi metalla imperfecta per minima intrat, & quod ſibi ſimile invenerit, apprehendit, & præpollenti ſua vi ab ignis flagrantis violentia defendit, & fixitate ſuâ pluſquam perfecta retinet, interea Vulcanus ardens combuſtibile quoque flammâ ſuâ depaſcitur; quo per ignem conſumpto, purum remanet Aurum, Argentumve (pro Medicinæ qualitate) omnem ignis violentiam ſuſtinens atque omni probationi propoſitum in illa perdurans, minerali neutiquam cedens, at potius excellens. Quare non (quod indigni quidam obtrectatores objiciunt) aurum argentumve creare profitemur, at Agens reperire atque efficere, quod ſupra imperfecta metalla projectum per minima poſſit intrare propter ſuam Homogeneitatem ac Spiritualitatem. Præterea ut præpollenti ſua vi & virtute ab ignis combuſtione defendat purum, quod ſibi ſimile adinveniens, retinet

uſque dum vaſtentur (Vulcani conflagranti Tyrannide) feces ſuperfluæ, quæ operatio eſt Chryſopoëtica tranſmutatio. Totum hoc efficit arcanus hic noſter Elixir, inſuper & hoc habet quod tam colorem quam fixitatem actualiter imperfecto communicet, in quantum ipſe ſit ſummè exuberantis tam coloris, quam fixitatis.

CAP. IV.

De Semine Auri: Item utrum alia Metalla Semen habeant, quæſtio determinata.

CONſervandæ, propagandæ, nec non & producendæ unicuique ſpeciei, ſemen à Magno Creatore rebus inſtitutum eſt: Eſtque ſemen unicujuſque rei perfectio, &, cujus nullum eſt ſemen, imperfectum de jure judicandum eſt. Metallicum ergo ſemen dari non eſt dubitandum. Hæc enim aut omnia primis ſex diebus fuêre creata, quæ in orbe jam ſunt ac fuêre, aut ſaltem indies auctæ concrevêre. Prius tam ratio quam experientia negat; ergo ſi poſterius, tum ſane ſemen metallicum dari nemo poterit negare. Quod ſi detur, hoc certe Metallum in coagulatione non amittit. Coagulatio quippè eſt perfectionis effectum (ſeu potius maturationis, quæ ad perfectionem rectà ducit, ſi exteriora fuerint legitime diſpoſita.) Perfectionis porro ſignum eſt ſemen ejus, quod ſic maturatur, non probabile

bile proindè ſemen per coagulationem amitti, verum potius nobilius reddi. Metallicum per hoc ſemen Metallis ineſſe patet. Rogari ergò poteſt, utrum omnia metalla in ſe ſemen habeant, & reſponderem ponendo. Habent omnia ſemen unum idemque, at in quibuſdam propinquius, in aliis remotius reſidet. Semen autem hoc eſt Semen Auri. Neutiquam vero exiſtimare licet, Jovem Jovis habere ſemen, Saturnum Saturni, & ſic de ceteris, forma puto Joviali, Saturnina, Martialis, & eſt pure accidentalis, at materia (pura) eſt aurea, cui nihil deeſt, præter nudam digeſtionem fecum ſeparativam, cruditatum conſumptivam, & fixitatis inductivam. Forma verò Auri eſt ſubſtantialis, hoc eſt ſuper ipſam ſubſtantiam materiæ, ſic depuratæ, fundata. In cunctis ergo Metallis imperfectis eſt ſemen Aureum ad perfectionem tendens, at in itinere ſuo per accidens impeditum: in Auro digeſto eſt idem ſemen proximè incluſum, in perfectione triumphans. Quare ſi quæratur ſemen ex imperfectis metallis educere, remotum longè cum ſit (licet verè exiſtens) labor futurus erit fruſtraneus, ad Solem puta cuncta exaltari neceſſum eſt, aliter ſemen ex illis (quod eſt rei perfectio) non excernitur. Semen volo, non Mercurium, qui eſt in omnibus, & ex illis educendus eſt, ad vim illam, in quâ & per quam multiplicantur. ♄ autem non in ♄ at in Auro ſolo eſt multiplicabilis, cum nimirum ad Aurum pervenerit, ut de ſe poſtea ſe-

men ſuum, id eſt, virtutem digeſtiſſimam emittat, ut ex hac multiplicatio ortum ſuum habeat. De Luna hic non inutile futurum eſt aliquid addere, cui ſemen ſuum (quia perfecta eſt) ineſſe, quiſpiam facile crederet. Opinioni huic adſtipulari videatur, quod Elixir albæ projectioni inſerviens datur. Concedo ſane dari ſemen multiplicativum album pariter ac rubeum, hoc tamen album in renibus tantum Solis continetur: & quamvis fiat multiplicatio Lunæ, in Luna tamen ſemen Lunæ non reperietur proximè, at ex Sole neceſſe habet prodire: ergò, ut diximus, albedo hæc Lunaris eſt primus perfectionis gradus, cujus flavedo Solaris eſt complementum. Mater enim Lapidis noſtri (quæ Luna dicitur non vulgaris, at Philoſophica) alba eſt, quare Solem noſtrum (qui Lapidis eſt Pater) albedine ſuâ dealbat, unde proles, quæ ex duobus hiſce Parentibus conſurgit, albeſcit, primò ad imitationem formæ Maternæ, & tum perfectum eſt ſemen multiplicativum album, poſtea rubeſcit rubedine ſanguineâ regali, Chryſopoëtica indutus poteſtate.

GAP. V.

De Seminis Aurei virtute, & in quo proximè includitur.

VT autem arcanum hoc conſequi valeamus, quo cum Imperfecta ad Perfectionem pro-

projectione ſuper illa perduceremus, in primis, notandum eſt illud, quod de Arcano hoc noſtro diximus, nempè quod ſit Aurum in ſupremum gradum perfectionis exaltatum, ad quam per naturam artemque poſſet deduci. Obſervandum item erit, quod in Auro Natura operationum ſuarum metam acquiſivit, nec ulterius illud ſponte ſuâ promovebit. Et tamē ſemen ſuum eſt ulterius maturandum cum ingenio ſagaci. Hoc autem longius abſtruſum latet, nec viſui facilè apparet, prout aliter vegetantium, animaliumque ſemen oculis exhiberi valet. Nihilominus tamen per artificium ſagax extrahi poſſit, & in tantum exaltari ſupra ſuam (in quâ natura quievit) virtutem, ut millies illam ſuperet. De ſemine hoc plurima referre poſſem, quæ potius reticenda: apprimè verò notanda eſt differentia inter hoc metallicum & vegetabile ſemen aut animale. Hoc ſiquidem ob partium diſſimilaritatem ſemen ferentium, à toto corpore exciſum diſcernitur. Illud vero Metallicum non ita ſe habet, verum ex quo minimum Auri ſit reale Aurum, ergò per minima ejus ſemen latet, nec à corpore ſuo diſcerni valet, corpore interea hoſpite manente; verum cum plenaria Metalli deſtructione fit ſeminis manifeſtatio, atque ita Metallum reductum totum in ſperma tranſit, ideoque fit multiplicatio hujus ſeminis, virtute potius & dignitate, quam quantitate & numero, id eſt, nobilitatur magis quam augetur (Mate-

ria aurea in ſemen reducta) ob partium puta ſimilaritatem. Quia reſpectu Lapidis Aurum totum eſt materia; cum manifeſtatur occulta profunditas, totum eſt ſperma, quod circulando recipit vim ſuperiorum ac inferiorum, & tum fit tota forma, ſeu cœleſtis virtus, aliis hanc virtutem communicandi capax, iis nimirum, quæ ſunt ſibi materiæ homogeneitate affinia. Locus in quo ſemen reſidet, proximè eſt aqua, nam propriè & exactè loquendo minima pars metalli eſt ſemen, eaque inviſibilis: at quia inviſibilis hæc per totam aquam ſui generis univerſaliter diffunditur, illamque inhabitat, & in illa vires ſuas exerit, nec aliud quid oculis manifeſtatur quam aqua, licet agens internum (quod propriè ſemen eſt) ineſſe ratio ſuadeat: ergo totam promiſcuè aquam ſemen vocamus, perinde ac totum granum ſemen appellamus, quum tamen vita germinans ſit nonniſi particula quædam grani minima. Non autem Vita ſive virtus ſeminalis tali modo in Metallis diſtinguitur, ſed per minimum corporis continentis inſeparabilitèr commiſcetur. Addidi hæc de ſemine, quoniam ſuperius dictum eſt, metallum, cujus profunditas ſic fuerit manifeſtata ſub Mercuriali formâ, totum in ſemen abire: nam aquam illam auream totam ſemen Auri nominamus: quoniam hoc per illam exquiſitiſſimè eſt diffuſum, in tantum quod nonniſi ratione ſolâ ſeparari valeat. Hoc ab antiquis Philoſophis Sapientibus fermentum occultum

voca-

vocatum eſt, venenum, ignis item inviſibilis, ſecretò agens. Neque etiam ipſe ſolus totam promiſcuè aquam ſemen quodammodo nominavi, at hi etiam non raro aquam ſuam ignem vocarunt, aliquoties in aquâ ſuâ ignem reſidere docuerunt. Quare hanc diſtinguunt in animam, ſpiritumque, quorum prior eſt medium, poſterior virtus activa per illud medium. Metonymice ergo aquam ſemen nominamus, cum tamen proprie loquendo ſeminalis virtus univerſaliter per totam aquam inhabitat & diffunditur, quæ reverâ ſemen eſt, at ab aquæ ſuæ habitaculo nunquam eſt ſeparabilis. Mirum ſi cuiquam videatur, aquam me aſſignare Spiritus ſeminalis ſedem, hoc ne mirum videatur, ſi quidem in primâ Creatione Spiritus DEI ferebatur ſuper aquas, id eſt, per aquas Spiritus Cœleſtis infuſus, illas is vi atque virtute prolifica dotavit. In hac enim ſolâ omnia rerum (quæ in univerſo ſunt) ſemina, prima ab origine fundata ſunt, nec illam unquam egrediuntur; at tamẽ in vegetantibus in crudum aërem producuntur, in animalibus intra renes conſervantur, in Mineralibus in profunditate ſuâ firmiter occluduntur. Originalem namque ſuam ſedẽ ſemen egredi eſt impoſſibile. Itaq; ſi ab aqua omnia (prout diximus) in aqua etiamnum adhuc ſemen reſidere ratio docebit. Non aliunde puta conſervantur res, niſi unde oriuntur: nam ſublatâ originis cauſâ, tollitur effectum: hinc factum quod omnium multi-

plicatio ſemper fiat in humido & per humidum, prout & nutritio. Vegetabilia per Leſſas terræ aqueum, Animantia per Chylum liquidum, Metalla per Mercurialem liquorem. Hinc aucta atque producta, vegetabilia ſponte diverſum à toto ſuo corpore ſemen excernunt in aëra crudum, quod fiet coagulatum corpus, ut autem cognoſcatur ab aquâ prodiſſe ſuumque in aquâ Spiritum ſeminalem retinere, terræ ad ſpeciem augendam committitur, in quâ matrice Leſſas terræ aqueo reſolvitur in proximam ſuam materiam aqueam, & tum incipit Vegetatio. Aqueum porro ſeminale, Leſſas hoc aqueum (per quod diſſolutione manifeſtatum eſt) ſuſcipit, ſubſtatque illud germini pro humore radicali nutritivo, per quod argumentum recipit in plantam Arboremvè juxta ſeminis fermentum ſpecificum. Animalia natum ex imaginatione Semen intra renes ſervant, quod per generationis actum in matricem debitam diffuſum, fœtum format tenerum crudoque multo humido abundantem, qui liquido poſtea menſtruo muliebri augetur, ac creſcit ad infantem uſque perfectum, ſuàque nativitatis horâ in orbem prodiens, à lacte nutritur, uſque quo fortiora alimenta poterit perferre, quæ tum (niſi in liquidum tranſmutentur chylum, prout oſſa in ſtomacho canino) non nutriunt. Pariformiter his omnibus metalla ſemen ſuum perfectè elaboratum, (denſis ſub convallibus) coagulata claudunt, in aquâ tamen

ſitum

ſitum, hoc poſtea per ſagax artificium extra-ctum, in matrice debitâ creſcit ac fovetur, quouſque (per præviam corruptionem) ſui glorificationem recipiat. Opus autem hoc eſt ſummè difficile, ob reconditas metallorum compages, in quibus ſemen hoc clauditur, nulli vi cedentes, niſi adſit ingenium ſubtile. Proindè Matricem dari notum facio, in quâ poſitum aurum (unde ſolum ſemen eſt quærendum) ſuum ſpontè ac ſuaviter emittet ſperma, quouſque ipſum debilitetur ac moriatur, & per mortem ſuam renovabitur in Regem glorioſiſſimum, cunctos poſtea ſuos fratres à mortis metu liberandi poteſtatem nactus.

CAP. VI.

De Seminis hujus extrahendi modo ac medio.

Difficillima ſemper quæ pulcherrima, omnium ſeculorum experientia locuples teſtis eſſe poteſt. Non mirandum proindè, ſi tanta reperiatur difficultas in ſubjecto adeo præ aliis nobili. Neque enim facilè novi opus aliquod in rerum Naturâ pluribus (quam hoc eſt) obſeſſum difficultatibus. Quare ſi quis iter hoc fuerit ingreſſus, & tamen animæ ſuæ à ſtudio ac labore parcet, revertatur oportet, in hoc namque limine ernvit. Terribilia ſiquidem quæ in opere apparebunt mala, maxima deſpondentiæ cauſa

 erunt

erunt futura. Clavem autem artis ſi cui Pater Luminum conceſſerit, nihil jam amplius huic reſtat, quam opus mulierum, luduſque puerorum, ut puta oculos ſuos oblectet pulcherrimis inter laborandum apparentibus ſignis, quouſque meſſem demeſſurus, Theſaurum totius mundi prætioſiſſimum poſſideat, ſine hac vero error & diſpendium, cura & ſollicitatio, fructus erunt fruſtraneæ hujus Philoſophiæ. Quare ſapiens unuſquiſque priuſquam iter ingrediatur, de illo (cum ſignis ſuis) cognoſcendo primo erit ac ſumme ſollicitus, ut ſi fortè aliquæ apparere poſſint in illa difficultates, contra illas armatus, non poſt inceptum iter cogatur cum mœrore ac dolore reverti. Sciant itaque omnes Artis filii, quod ad arcanum noſtrum conſequendum opus ſit Auri ſemen occultiſſimum manifeſtare, quod non fit niſi per plenariam ac omnimodam fixi volatiliſationem, ac proinde formæ iſtius corruptionem. Aurum porro ſic deſtruere, eſt opus totius mundi maximè ſecretiſſimum. Non etenim in corroſivâ metalli deturpatione completur hæc divina ſcientia, imò corroſiones omnes iſtiuſmodi ſunt falſæ & erroneæ, ex quo requiratur ad opus noſtrum, non diſſolutio quævis, at Philoſophica, id eſt, in aquam Mercurialem; per prævìam calcinationem per ♀ Agentem facta, quæ per ſubtilem Elementorum rotationem ac converſionem producitur, quæ calcinatio eſt humidi homogenei cum ſicco ſuæ naturæ mortificatio,

ut

ut poſtea per idem humidum ſiccum vivificetnr in tantum, quod digeſtiſſima virtus ex diſſolvendo per diſſolvens extracta, hujus calcinationis atque diſſolutionis cauſa ſit. Ecquid hic cum corroſiva corporum contritione (per aquas minerales) commune? Imo potius contrariantur (oppoſitione Diametricâ) prædictæ operationes. Hæc ſi quis rectè animadverterit, operis tædium facillime percipiet. Aurum puta omnium corporum ſolidiſſimum, fixiſſimum, & fortiſſimæ compoſitionis, ignis patientiſſimum, & corruptioni minime obnoxium, non ita facilè in naturam huic ſuæ adeò contrariam tranſit. Quare ſi quis vi hoc attentaverit, nihil proficiet. Præpollentis itaque virtutis Agens requiritur, ut hoc fiat, quod agens homogeneum, amicabile, atque ſpirituale eſſe oportet, ut nempe affine ſit corpori, & tamen illud vincere poſſit, ac radicitus penetrare, per intima, cujus penetralia ex quo tam late diſtendantur, tamque minimum Auri, verum Aurum permaneat, vulgare itaque agens non ſit oportet. Quandoquidem etiam non tam facilè ſuam Aurum deponet formam, imò pugnabit, uſque quo devictum prorſus ſuccumbat ac moriatur, vivificandi item virtute Agens noſtrum pollere debuiſſe ſequitur, ut ex mortuis cadaveribus novum purum corpus ſuſcitare valeat.

CAP. VII.

De Agente primo Philoſophico, ſive Matrice, in quam ſemen noſtrum emittendum eſt, & in qua maturandum.

QUærendum porro reſtat nobis tale Agens, quo cum prædicta cuncta perficiamus. In quo requiritur primò, ut ſit aqua homogenea, idque lege neceſſitatis. Etenim in aquâ ſolâ latere, vireſque ſuas obtinere ſemen, Aureum ſuperius docui. At clauditur in corpore Auri, ſub involucris denſiſſimis, quorum manifeſtum eſt occulto illi, quod quærimus, plane contrarium. Educenda itaque reſtat hæc aqua per artificium ſubtilè, at ſponte non ingreditur; Ergò per aliud hoc efficiendum, quod quidem aliud ejuſdem eſſe naturæ oportet cum illo, quod educere quærimus. Omne namque ſimile ſibi ſimile generat, id eſt, omne agens in aliquid actionem generativam exercens, illud, in quod agit, in ſuam (quam proximè licet) tranſmutat naturam. Deinde affinem oportet eſſe hanc aquam corpori diſſolvendo, ac proindè puram, mundam, & ab omni ſorde exquiſitiſſime mundatam ac purgatam. At ne hoc ſatis, verum Aurum contrariari tenetur in cunctis ſuis qualitatibus, quibus ab aquâ (in quâ ſemen latet) quam quærimus, differt. Prius ſummè fixum, hæc ſummè volatilis, prius corpus ſolidiſſimum, hæc ſpiritus penetrantiſſi-

tiſſimus. Craſſum illud, ſubtilis hæc, mortuum illud, viva hæc, & vivifica, ceteræque omnes conditiones verbo in hac requiruntur, quas in illo poſt diſſolutionem quærimus, at in coagulato corpore mortuo deſunt. Concluditur ergò, ☿ ſolum eſſe veram artis Alchemicæ clavem, qui eſt reverâ aqua illa ſicca à Philoſophis toties deſcripta, fluens, labilis, & tamen manus tangentis non madefaciens, nec aliud quicquam, quod de unitate ſuæ materiæ non ſit, nec hoc ſolum, verum inſuper virtutibus ſupra deſcriptis dotetur. Hic eſt cuſtos noſter portenarius, balſamum noſtrum, oleum, mel, urina noſtra, ros maji, femella, mater, ovum, furnus ſecretus, Clibanus, Cribrum, Marmor, ignis verus, Draco venenoſus, Theriaca noſtra, Vinum ardens, Leo viridis, Avis Hermetis, Anſer Hermogenis, anceps hic gladius in manu Cherub, qui viam arboris vitæ tuetur, infinitis aliiſque nominibus inſignitur; eſtque vas noſtrum, verum, occultum, hortus item Philoſophicus, in quo Sol noſter orietur & ſurgit. Regalis eſt mineralis triumphanſque Saturnia vegetabilis, Mercurii item caduceus, quorum mira operatur, ſeque pro libitu ſuo transformat, ut varias larvas induat. De hac Aqua Philoſophus. *Glorientur*, inquit, *Alchemiſtæ, utut volunt, at ſine hac impoſſibilis eſt Metallorum tranſmutatio*. Quid dicam? quid differam? ut laudes ejus prædicem. Non eſt ita in ſua natura, qualiter illam reddimus per Artificium noſtrum,

ſtrum, res proindè vilis eſt, & tamen Theſaurus totius mundi pretioſiſſimus. O Naturæ perfe-ctio! & operum Metallicorum colophon! Proinde Doctrinæ Fili, artiſque ſtudioſe attende, ut votum conſequaris. Accipe, quod de ſe eſt immundiſſimum, hoc eſt mulier noſtra meretrix, expurga penitus omnes ſordes, & extrahe inde quod eſt puriſſimum, hoc eſt menſtruum noſtrum, Diadema regale. Ecce, paucis abſolvi quod Philoſophum nobilitat, ab erroribus liberat, & ad pulcherrimum deliciarum campum recta ducit. Caput proinde hoc ut concludam, breviter omnia, quæ prius dicta ſunt, ſuccinctè repetam. Nobilis datur quædam ſcientia vera & certa, Alchemia dicta, quâ imperfecta quævis metalla in Aurum ſive Argentum perficiuntur, projectione Arcani ſuper illa triumphantis, penetrantis, & tingentis. Quod arcanum non eſt niſi Aurum in gradum ſuæ perfectionis ſupremem exaltatum, & hoc per Artem ſagacem Naturæ adminiſtrantem. Metalla ſiquidem imperfecta cuncta ejuſdem ſunt cum Auro impoſitionis materialis, nec niſi accidentibus ſolis nudis differunt, uti & decoctionis incompletæ modis & gradibus. Quodque imperfectum cum illis commiſcetur, eſt plane heterogeneum, & puro licet externè adhæreat, non tamen adunitur intimè, ac proinde rejici valet per Agens prævalens, quale eſt Elixir noſter completus. Ad quod Arcanum obtinendum, educendum eſt (quod

in Auri corpore delitescit) ſperma, quod ſub denſiſſimis convallibus clauditur, nulliſque cedit viribus, ſed ſolummodo arte ſagaci manifeſtatur. Quod cum apparet (prius occultum) ſub Mercuriali forma egreditur, unde exaltatur in eſſentiam quintam, albam primo, dein rubeam, per ignem decoquentem continuum. Et hoc totum fit per Agens homogeneum Mercuriale Ponticum, purum, mundum, Criſtallinum, ſine Diaphanitate, liquidum ſine humectatione, quæ aqua eſt verè Divina, nec ſuper terram reperitur, filius puta eſt Philoſophi per hunc fabricatus. Naturâ cooperante, quam nos novimus, vidimus, fecimus, habemus atque poſſidemus, ingenioſiſque propalare ſtudemus, ita tamen, ut indignos penitus ab arte arcentes excludamus, quibus rejectis ſtudioſos in hortum hunc amœniſſimum concomitabimur.

CAP.

CAP. VIII.

De Mercurii Philoſophici Genealogiâ, ortu, nativitate, ſigniſque Diagnoſticis illum præcedentibus & concomitantibus.

IActabundi quidam arroganteſque Sophiſtæ, poſtquam ex librorum lecturâ didicerint, vulgarem Mercurium ab hac arte eſſe alieniſſimum, legentes item, quod Philoſophi variis hunc nominibus appellent, cæca ſtatim opinione ducti, arti ſeſe ſecuros confidunt, ſeque hujus ſcientiæ Magiſtros affirmare non erubeſcunt: cum interea ipſo ligno ſint ſtupidiores. Quidam Diaphanum hoc menſtruum volunt limpidumque, alii Gummi quoddam Metallicum, cum Metallis permiſcibile ſomniant, & fruſtra. Alii, qui verum Mercurium quærunt, non Aquam, nec Gummi, nec calcem, nec pulverem (uti quidam) pinguem ſive unctuoſum tamen, vel ex Mercurio vulgari per infinitas purgationes prævias facere ſatagunt, vel ex Metallis per Sales reſuſcitativos (uti vocant) extrahere contendunt. Qui verò ex Herbis, & iſtiuſmodi rebus ☿ educere tentant, ſunt minervæ craſſiſſimæ, atque ingenii nequiſſimi. Accidit autem hæc illis opinio, ob altam rerum Metallicarum ignorantiam: Quærunt puta, quid autem ignorant? Operationes Mercurii Philoſophici in cauſis ſuis non apprehendunt, incerti ea propter aliquid vice vulgaris

ris Mercurii expetunt. Non autem norunt, in quo deficit Mercurius vulgi, ne ſapientum ſit verus, & tamen rejiciunt, quia Philoſophi illum non eligunt, vel demum lavando ac ſublimando, & decoquendo illum alterare â ſuâ naturâ quærunt, non dubitantes, quin, ſi ſemel formam ſuam exuerit, veram ſuam Philoſophicam ſuperinduat. Hujuſmodi labores tædio foret recenſere, quare ex quo verum ſit ſui index & falſi, rectum quoque ſui & obliqui, ad ipſam rem pertranſeo. Omnia Metalla ſuperius docui ejuſdem eſſe principii Materialis, nempè ☿. Sequitur itaque, quod ☿ ſit reverâ res metallica, ac proindé (licet vulgaris) originaliter tamen homogeneam obtinere cum cunctis metallis Materiam. Si itaque Mercurius Philoſophicus futurus ſit Aqua homogenea metallica, ſequitur, quod materialiter & fundamentaliter ab alio Mercurio non diſcriminetur, niſi quatenus unus ſit purior altero, calidiorque, & tamen uterque aqua ſicca mineralis. Norint itaque Doctrinæ filii, materiam Mercurii vulgaris, Mercurii Philoſophici materiam ingredi debere ac poſſe, quamlibet non totam quæ in iſto conſpicitur ſubſtantiam. Pro certo namquè cognoſcant Chemicolæ ingenioſi, nullum alium dari Mercurium, ex quo omnia Metalla, quam vulgarem (reſpectu nimirum ſuæ originis) qui generatus intra venas terræ, quamdiu à crudo aëre tutus manſit in loco ad generationem apto & accommodato, ad metallum procreandum peni-

penitus deſtinatus eſt, ſuumque in ſe motum atque excitationem retinebat, ut ad generationem perfectam excitaretur. Caſu autem aliquo violatâ ſive vitiatâ loci aptitudine, materia hæc ſtatim quaſi Mortis Malleo perculſa motum omnem penitus amittit, nec amplius promoveri valet ulterius, prout ovum (ſupra quod Gallina aliquamdiu cubuit) refrigeratum, ineptum deinceps redditur ad fœtum producendum, vita puta ſive internus calor alterans deficiente externo evanuit, & ſic quod prius quotidiè ad perfectionem tenderet, jam caſu impeditum, fit abortus, futuri motus ſpontanei ſpe nullâ relictâ. Hæc cauſa eſt, quod cum tentarint nonnulli calore artificioſè excogitato ☿ ſupra terram digerere, ludicrum retulere operis ſui pretiū. Tollitur ergò ſeu potius impeditur forma in acceſſu ſuo, quæ (ut ſupra dictum) eſt lucis ineffabilis particula, quæ præſto adeſt, hoſpitium ſuum illuminans, dummodo ab extra cuncta aptè fuerint diſpoſita, atque ita ſui in rebus impreſſionem relinquit, quæ à rebus ſuſcepta fermentum producit, quod omnis tranſmutationis verus auctor eſt, per ſui odorem fermentaceum, res ipſas, in quibus eſt, alterans, ad corrruptivum pariter atque generativum motum excitans. Deficientibus autem ab extra requiſitis ad hæc accidentibus, ſponte hæc cuncta ruunt, nec facilè hæc ruina ulla arte reparatur. Relinquitur igitur nobis materia cruda, metallica, indigeſta, frigida, nec per decoctio-

coctionem purgata, quæ (reſpectu mineralium) fontanæ aquæ (reſpectu vegetabilium atque animalium) naturam æmulatur. Hæc eſt Materia vera, cui forma Mercurii Philoſophici deeſt, pro quâ ſuam commutare tenetur, ut fiat inde quod quærimus. Ab hac autem formâ duplici reſpectu diſtat, primò ejus quod ſecum retinet ſuperflui, ſecundò ejus (quod in iſto deficit) virtutis ſpiritualis. Superfluitas duplex eſt, terrena lepra & aquea hydrops. Defectus autem eſt caloris Sulphurei veri, cujus additamentum omne ſuperfluum penitus expurgabit. Aqua ſiquidem Philoſophica uterus eſt, at non datur uterus generationi aptus abſque calore. Adde itaque ac ſupple Mercurio, quod deeſt, nempe vim igneam ad urendum, & à Mercurio ſponte decident omnes feces, quas tu exquiſitè ſeparabis. Hoc ſi præſtiteris, opus perfeciſti ſummè perſpicacis ac peritiſſimi Philoſophi. Jupiter tum adeptus eſt Imperium, & diſcuſſis teterrimis Saturni nubeculis, fontem tibi pellucidum coruſcantemque emergere fecit. Hujus aquæ nitorem non vulgarem mirabere. Cujus virtutes non vulgares, quas non à materiâ, ſed â formâ recipit, in nulla alia re totius mundi reperiendæ ſunt. Aurum puta naturaliter diſſolvit, ſolutione verâ Philoſophica, non prout ſolvunt operantes Sophiſtæ, per aquas corroſivas deturpantes, & à materiâ Metallicâ in quantum poſſunt, alienare conantes. Hic Mercurius Aurum atque Argentum de

ſe naturaliter producit Arcanum, item Auri potabilis, quod ſciens ſcribo, hoc pariter norunt & teſtantur adepti.

Concludam itaque hunc Tractatulum, quia quæcunque dicenda reſtant, peculiari à me ſcripto tractatu candide traduntur. Tu interim Vale, his fruere, à Deo benedictionem exſpectes.

Nam à Patre Luminum ſolo hoc impetrabis.

Sic feci, Sic dixi.

LAUS DEO.

TRAC-

TRACTATUS

SECUNDUS.

BREVIS MANUDUCTIO

AD RUBINUM COELESTEM.

De Lapide Philoſophico, ejuſque Secreto.

LApis Philoſophorum eſt Subſtantia quædam Cœleſtis; Spiritualis, penetrativa, fixa, perficiens omnia Metalla in verum Aurum & Argentum (pro Medicinæ qualitate) omni probationi expoſita, idque ex imitatione Naturæ, ejuſque operationum, quanto proximius fieri poſſit.

Circa hanc ſubſtantiam Ars Chemia verſatur, quæ illius perficiendi modum atque viam tractat, atque docet: non autem per diverſa, ſed per unicam ſolummodo rem fit, cui nihil addendum, nihil minuendum, ſed ſuperflua tantum removenda.

Quod autem ad artis hujus jus attinet, experientia hâc in re optime ad homines convincendos valeret: ſi enim verum hac arte Aurum fieri probetur, tum quidem de Artis tam jure quam utilitate haudquaquam erit dubitandum.

Tranſmutabilia autem hoc modo eſſe Metalla imperfecta, patet, quia omnia ad unum ad perfectionem fuêre deſtinata, manſére autem nonnulla imperfecta, ob digeſtionis defectum. Ergò, ſi debitè coqui poſſent, perficientur & illa, quandoquidem nihil ſit in materia impedimenti quo minus hoc fiat, ex uno ſiquidem fonte omnia Metalla provenêre, ☿ nimirum crudo, frigido, humidoque, in quo nulla fuit inter Solem & Saturnum differentia veruntamen quid poſtea in hac materiâ operata eſt Natura, magis nimirum, vel minus illam decoquendo, hoc ſolummodo diverſitatem fecit. Poſſunt itaque cuncta alia Metalla in Solem perfici, opere nimirum divini noſtri & perfectiſſimi Magiſterii, quod ſuper imperfecta Metalla projectùm, in tantum illa decoquendo perficere valet, in quantum ipſum eſt plus quam debitæ (quæ in Auro requiritur) perfectionis. Hic itaque advertere licet, quantæ ſit virtutis, & quam Naturæ Spiritualis Lapis hic noſter Divinus, qui nudâ projectione id ſupra terram unâ horâ perficere queat, quod Natura ſubterraneis operationibus nullatenus perfeciſſet. Quantum itaque poſſit Natura ab Arte adiuta, hinc liquidum erit perſpicere. Lapis ſiquidem noſter ut à Naturâ perfectus erat abſque artis adminiculo, unariæ duntaxat erat virtutis: quæ autem per artem acquiſita eſt virtus, cooperante & adminiſtrante Naturâ, ſingulo regimine eſt denaria, id eſt, infinita quodammodo; ſiquidem

com-

computari nequit; primo ſiquidem illum diſſolvendo, rurſumque coagulando & decoquendo, cadit una pars Medicinæ ſuper 1000. imperfecti Metalli, penetrans & perfectè tingens: verùm ſi diſſolutione iteratâ & coagulatione, medicinam hanc ulterius promovere tentabis, jam ecce in infinitum tenditur: citius enim tibi defuerit ad computandum ingenium, quam Elixiri ad penetrandum, & tingendum virtus: non quod immediatè tactu ſuo corporali totum illud tingat tantillum ita multiplicati Elixiris, verum virtute ſua & influxu totum permeat: minima ſiquidem particula corporis imperfecti tangitur atque tingitur immediatè â medicinâ. Veruntamen ita ſe res habet, pars unaquæque tincta eſt contiguæ parti ad inſtar fermenti, tingit itaque Elixir id quod proxime tangit, tinctura parum debiliori quam ipſe fuit præditus & imbutus, hoc rurſus quod ſibi proximum eſt tincturam communicando fermentat, idque tamdiu, uſque dum tota demum maſſa ad perfectionem veri Auri perducitur. Hoc autem fit brevi temporis ſpatio, ob agentis noſtri ſpiritualitatem; qui cum verus ſit ignis Metallicus, non ſecus ac Elementaris ille, duriſſima quævis corpora imperceptibiliter penetrat & calefacit, etiam vel illas partes, quæ à carbonibus non fuerant tactæ, ſic & hic Metalla per ignem reſoluta & fuſa momentò ſuâ virtute penetrat, intrat & tingit: ſic à fermento paſtam fermentari ſæpius obſervatum eſt, etiam

vel exterior illa pars, ad quam Corporalis fermenti pars nunquam attingendo pervenit, non aliter & in hoc opere factum eſt. Obſervate itaque, quam naturalis ſit hic noſter in hoc opere proceſſus: nos enim non (quod falſi nonnulli criminatores objiciunt) Aurum ſive Argentum creare profitemur, verum ex iis ſolummodo, in quibus hæc inſunt à Naturâ, arte noſtrâ dicimus, ex metallis nimirum, quæ ſunt ejuſdem cum Auro & Argento materiæ, inæqualis vero digeſtionis, & propter hoc imperfecta manent, quæ projectione arcani noſtri ſuper illa digerimus & hoc modo perficimus, cum ad ea perficienda nihil aliud præter ſimplicem hanc cruditatis eorum decoctionem requiratur, quod abundè præſtare poteſt medicina noſtra.

Heu vobis itaque doctrinæ filiis! attendite mihi, quia certiſſime vobis notum faciam totum illius Lapidis arcanum, qui non eſt Lapis, & eſt in quolibet homine, & quolibet tempore illum ſuo loco reperietis. Hunc ſi habueritis, rem totius mundi pretioſiſſimam habetis. Divinus vero exiſtit, ideoque non omnibus communicandus. Vobis vero Doctrinæ filiis rem totam manifeſtabo, nec quicquam ad hoc Magiſterium neceſſarium reticebo. Vos vero attentis adeſte animis, & verba mea percipite, altoque pectore recondite.

Tranſmutationis antea poſſibilitatem audiviſtis, nimirum quod res in perfectionem deſtinata,

nata, ob defectum vero decoctionis imperfecta relicta, poſſit per applicationem agentis ejuſdem cum perfecto, ad quod hoc imperfectum fuerat deſtinatum, eſſentiæ & Naturæ, majoris autem perfectionis, in tantum perfici, ac maturari, quantum agens eſt exuberanti maturitate & virtute pluſquam perfectum. Tale autem ſe habet Lapis noſter ad alia metalla quævis imperfecta; unde per illum hæc eſſe in Aurum & Argentum tranſmutabilia, extra controverſiam ponimus.

Animadvertite itaque Sapientiæ amatores, quid & quale debeat illud eſſe, quod hoc præſtare valeat; quod à Philoſophis dictum eſt Lapis: ſed eſt in quolibet homine, & in qualibet re, quovis quoque anni tempore, ſuo loco reperiendum.

Notate verba, ſignate myſteria: quia certiſſime conſtabit ex Elementis; quibus nihil univerſalius, iiſque non nudis, verum compoſitis & anatizatis, hoc eſt unumquodque Elementum qualitate ſuâ dignoſcendum præ ſe ferens; ergò in omni re, ſivè omnis res, ſeu potius ex omni re, id eſt Elemento, eſt noſter Lapis: quolibet enim eorum deſtructo perit aureitas. Ne ſitis itaque ſolliciti de ullis rebus ab igne combuſtibilibus: certe enim, quod ex omni re fit, hoc eſt, quod Elementi uniuſcujuſque vires ſeu qualitates anatizatas continet, ignis ſine periculo violentiæ reſiſtit.

Heus vobis itaque Doctrinæ filiis Maximum vobis ecce notum facio ſecretum: Deus autem vos juvet ad arcanum hoc indignis omnibus celandum; Lapis noſter non aliunde prorſus quam ex metallis originem ſuam ducit., iiſque perfectiſſimis: vos autem permittetis vulgus in hac arte operantum in omnibus rebus extraneis quærere:quotquot autem veſtrum veritatis amatores eſtis, non alibi quam in Metallis inveſtigare aggrediamini: unum etenim, imò unicum eſt noſtrum verum principium. Quid autem ſit illud, veſtrum erit attendere, neque quicquam heterogeneum in opus hoc inducere; illud autem aliis relinquere, qui talibus in rebus Lapidem noſtrum quærunt, ſemper autem fruſtra laborabunt, quamdiu quid ſit unicum illud noſtrum verum principium, ignorarint.

Ego vero vobis illud notifico; Mementote itaque, quod ex Leone Leo, ex homine homo generatur,ab aliis autem hæc generari expectare, abſurdum eſſet & ludibrium; non ſecus ex combuſtibilibus combuſtibilia, ex æternis æterna producuntur.. Creditis ex tribulis uvas, aut ex ſpinis roſas colligere? Tam abſurdum erit, ſi quis ex Animalibus, Herbis, aut iſtiuſmodi, Lapidem noſtrum fabricare conetur, quaſi alibi, quam in Auro quærendum eſſet aurificandi principium:. ex talibus itaque non eſt quærendus Lapis noſter, qui naturales veri Auri proprietates referre debet, quæ non ſunt in rebus iſtiuſmodi

modi, nec ab ipſis petendæ, niſi ſpermata creare velimus, quod nullius eſt hominis, ſed Dei ſolius proprium, & ſi quis ſe hoc facturum promitteret, falſus eſſet & mendax. Sufficiat itaque nobis ſpermata, quæ parata nobis ſunt ad manus, diſponere & adminiſtrare, nova verò ex rebus heterogeneis creanda, non cum re, quod & factu eſt impoſſibile, & ſi fieri poſſet, nihilo tamen magis pollerent hæc ſpermata artificioſa, quam Naturalia illa, quæ habemus à Naturâ operi noſtro parata. Nullatenus itaque credendum eſt ei, qui ſpermata Metallorum ex Herbis & iſtiuſmodi ſe producturum profitetur. Quamvis enim mirificè rudioribus Philoſophi, ac artificis periti titulo imponat, attamen dum creatis uti neſcit, cum multo minus creare poſſe Spermata eſt probabile.

Quicunque itaque artis futurus erit filius, diſcat & agnoſcat Lapidem noſtrum Metallorum transformatorem in ſpeciem perfectam, eſſe in Metallis perfectiſſimis proximè incluſam & contentam: ex his itaque illius productionem diſcere admoneatur, & non ex aliis.

Nunc itaque ſatis, ni fallor, aperte audiviſtis, unde hujus tam arcani lapidis materia ſit quærenda. Et ſi bene animum adhibuiſtis, hac in re vos errare non continget. Nunc de ejus nomine aliquid dicamus, quomodo enim ſit in omni loco & homine, explicatum eſt. Nunc quomodo & quare dicatur lapis, & non lapis, docebo, ultimò

mò quomodo reperiendus ſit, adumbrabo. Dicit enim Philoſophus, quod ſit lapis, & non lapis: quod perperam intelligunt nonnulli, idque ſemper fere vulgus; interpretatur enim ad literam, eſſe aliquid, quod autem ignorat, lapidis formam referens, quodlibet etiam vel ipſo tactu in Aurum probatum tingens; ſive ligneum fuerit, ſive lapideum, quod pro falſiſſimo (idque meritò) reputat: omni itaque arti (exceptâ Diabolicâ) impoſſibile judicat: quare audito vel Chemiſtæ nomine, abhorreſcit ſtatim, & abominatur, nec aliter eum, quam impium, ſtolidumque ſuorum bonorum profuſorem exiſtimat, falſâ hac & confuſa lapidis noſtri ſecretiſſimi acceptione ad hoc incitatus:ideò rudiores homines Jure Civili puniendos eſſe tales homines ſuperſtitioſè credunt: ſub nomine verò hominum rudiorum non illos tantum vellē, qui plebeji ſeu illiterati ſunt & indocti, verum etiam nonnullos imò plurimos viros aliter doctiſſimos, forſan etiam & pios, intelligo; quos rudes ideo nomino,tum quia hujus artis rudes ſunt & ignari, nec non etiam,quod rudibus adeo ſunt moribus præditi, ut canino more quidquid ignotum ſit, oblatrent,& de iis maledicant,quæ nunquam mente ſuâ aut conceperunt, aut concipere poterant. Hos peſſimè habet hæc mea reprehenſio, quia quod tam pietati, quam doctrinæ contrarium eſt, illi & docti & pii faciunt, talia nimirum judicant, quæ nec diſcernunt, nec diſcerne-

re valent: cum enim moneat doctrina, ſuadeat pietas, ut eaquæ quis judicat perpendat, & examinet, hi contrà illud indubitanter condemnant; quod tamen poſtquam damnarunt, adhuc quid ſit neſciunt, & ignorant, quod omni Philoſopho eſt indigniſſimum.

Alii adhuc Chemicæ artis ſtudioſi, quamvis naturalius paulo rem intelligant, tamen in hoc errant, quod lapideam aliquam congelationem facere velint, ut nimirum aliquid lapidis formam referens conficiant, ad hoc Philoſophorum verba allegantes, qui lapidem eſſe affirmant.

Vos autem intelligere velim, non ideo dictum lapidem, quod lapidi aſſimiletur, ſed hac ſolum de cauſâ, quod ignem non fugiat, verum fixus in eo maneat: non ſecus ac ſi eſſet lapis, & propter hoc ſecreti occultandi gratiâ lapis dictus, alia autem in re nulla lapidem referre, atque ideo non eſt Lapis, verum ſpecie Aurum purius puriſſimo, fixitate, ſeu incombuſtibilitate lapis, figurâ pulvis ſubtiliſſimus, ad viſum corpùs grave, ad tactum impalpabile, ad guſtum dulce, ad odoratum bene olens, virtute ſpiritus penetrantiſſimus, ſiccus exiſtimatus, & tamen unctuoſus, ſuper lamellam metalli facile fluens, & tingens: quapropter Pater omnium mirabilium merito vocatur, ſingula cum in ſe Elementa habeat omnia, tamen ſunt adeo anatizata in eo, ut nullum prædominetur, verum omnia quatuor quintam unam eſſentiam ſeu naturam conſtituant, quæ

nulla

nulla eſt ex quatuor, verum omnium participat, eſtque complexionis temperatiſſimæ, quamvis purus ſit ignis Metallicus, & hic eſt lapis noſter, qui non eſt lapis, nec aliquod ſibi proprium nomen habet, & tamen nihil ineſt toti mundo, cujus aliqua ſub conſideratione nomen ſortiri non poſſit. Naturæ ſiquidem eſt quam admirandæ, quam ſi dixerimus eſſe Spiritualem, verum eſt; ſin corporalem, propriè loquimur: eſt Aurum etenim, idque non vulgi, ſed ſpirituale, hoc eſt ſubtile, penetrativum, ac nobile factum: quapropter eſt ſpiritus ſive eſſentia quinta, omnium Creaturarum poſt animam rationalem nobiliſſima, cunctos morbos, cunctaſque imperfectiones tam in Animalibus quam Metallis (pro medicinæ qualitate) ad temperiem exactiſſimam perfectamque reducens: & eſt verè hic noſter Microcoſmus, quem tanti æſtimamus. Habito hoc lapide, ſeu pulvere, ſeu quinta eſſentia, non deerunt nec divitiæ, nec ſalus, Deo dante, cui gloria in ſeculum.

Verum ut ad ultimam in me ſuſceptæ provinciæ partem accedam, ut nempè, quibus hic noſter lapis mediis obtineri poſſit, oſtendam; non enim à Naturâ fabricatus, eſt quærendus; verum arte & ingenio opificis componendus, natura tamen adjuvante, operamque præbente: uti enim ſat abundè declaratum eſt, materiam hujus lapidis non aliundè quam à metallis eſſe petendam; nihilominus tamen hæc metalla non ſunt lapis

noſter

noſter, quod intellectu eſt facillimum: aliam enim formam à lapide noſtro diverſam habent. Veruntamen, quod ex iis elicienda ſit noſtra medicina, non nego, ut autem eliciatur, neceſſario tollenda erit prior metalli forma, idque ſub conſervatione ſpeciei, quamvis ſub iſtius particularis & individui metalli deſtructione. Metallica autem ſpecies in ſpiritu habitat & conſervatur, qui ſpiritus non in alia ulla re, quam aquâ ſui generis homogeneâ, reſidet: eſt enim aqua ſpiritus habitaculum, qui in conſervatione ſpeciei eſt in primis retinendus. Aurum ergo eſt à ſuâ formâ mutandum, idque in aquam ſui generis homogeneam, in qua aqua ſpiritus Auri conſervatur, qui poſtea Aquam ſuam reinſpiſſat, inducitque, poſt putrefactionem, novam formam, millies forma Auri (quam reincrudando amiſit) perfectiorem.

Reducenda ſunt itaque corpora Metallica in aquam homogeneam, manus non madefacientem; ut ex hac aqua nova ſpecies metallica reſultet, quovis metallo longe nobilior. Hæc eſt medicina noſtra pretioſiſſima & Rubinus Cœleſtis.

Totum autem hoc opus Naturali illi ſubterraneæ operationi optime reſpondet, unde opus merito naturale vocatur. Natura enim ex ☿ ſolo frigido humidoque aſſiduè digerendo & coquendo in venis terræ metalla ſecundum ſpecies producit. Ars autem ad opus contrahendum, ſubtiliorem

liorem longe operationem invenit, ſimilem huic tamen: Mercurio enim crudo frigido humidoque, Aurum maturum diſſolvendum conjungit, & ex utriſque hiſce unum ☿, quem aquam vitæ nominant, efficit commixtione, ſecretaque conjunctione: quem ☿ tandem decoquunt in Aurum non vulgi, ſed longe nobilius, quod cadit ſuper imperfecta metalla quævis, eaque in probatum Aurum, omni probationi expoſitum, tingit.

Intelligitis itaque, ut credo, quod quamvis ex Auro ſolo ſit lapis noſter, tamen Aurum vulgi non eſt ille. Ut ergo ex Auro vulgi eliciatur Aurum noſtrum, diſſolvendum eſt in aquam non Elementarem, ſed manus non madefacientem, hoc eſt mineralem; quæ aqua eſt Mercurius, qui ex ſervo rubeo tractus habet in ſe quod citra ullam manuum impoſitionem totum opus perficiat. Eſtque hoc tandem unicum illud principium verum & Naturale, cui nihil addendum, nil removendum aut minuendum, niſi ſuperflua quædam, quæ abſque ullo humano adminiculo ipſemet ſua vi atque inſtinctu Naturali perficiet. Tu itaque hoc ☿ habito aliud nihil cures. Non immerito Philoſophus ergo dixit: *Totum tuum intendatur ſtudium in decoquendo* ☿; Ego vero tibi dico; Totum tuum intendatur ſtudium in hoc Mercurio comparando, id eſt in Latone noſtro rubeo dealbando, quo facto, tu quod tuum eſt feciſti; quod autem reliquum eſt, non niſi opus

eſt

eſt mulierum, luduſque puerorum; præſto enim aderit Natura, quæ cetera expediat, interea vero quies tibi datur optatiſſima, ut dixit Philoſophus, quæ quidem quovis labore eſt optabilior.

Scitote enim, quod non ſit leve opus hoc noſtræ albificationis (radicalis nimirum) hoc enim certe erit alterati & reducti corporis indicium, nec unquam ad priſtinam ſuam formam Aurum ita albificatũ redibit: ex corpore enim ſpiritus, & ex fixo hac operatione factum eſt volatile. In dealbando itaque Latone totas tuas intendas vires. Facilius enim eſt Aurum facere, quam ſic deſtruere: qui enim ſic diſſolvit, congelat potius, coincidunt quippe corporis ſolutio, ſpirituſque congelatio.

Conſiderate vero, ſapientiæ filioli, & ſignate hæc myſteria: quidquid diſſolvit, eſt ſpiritus, quidquid vero coagulat, eſt corpus. Vultis itaque veſtra corpora diſſolvi, ſpirituali vobis inprimis opus eſt ſubſtantiâ, quia corpus non diſſolutive ingreditur corpus, ſpiritus autem illud intrat, attenuat & rarificat, & quoniam aquam quæritis, aqua itaque vobis ad hanc manifeſtandam opus eſt: omne namque agens, aliquem actum exercens in aliquid, ſibi illud, in quod agit (in quantum fieri poſſit) aſſimilat, & ad efficientis naturam omne naturale conformatur effectum, ad aquam itaque ex terrâ educendam, aquâ opus erit.

Non (quod perperam nonnulli exiſtimant) hic

hic per aquam intelligo aquas fortes, aquas regis, aliaſque corroſivas, quas artificioſè ſibi componunt Alchemiſtarum vulgus, in eaſque ſpecies Metallicas diſſolvendas ponunt, quas tamen non diſſolvunt, ſed corrodunt, deturpant, corrumpúntque, quis enim crederet, illas aquas poſſe metalli veterem formam deſtruere ſub metallicæ ſpeciei conſervatione, quæ tamen ipſæ ſunt à natura metallica alieniſſimæ? Quippe non ſunt ſat efficaces, ut ſpecies penitus deſtruerent, aliter in ſuam Naturam converterent; in quantum autem poſſunt, illas in ſordidum aliquid transformant: quanto enim magis corpora corroduntur, tanto magis â metallicâ ſpecie alienantur. Noſtra verò aqua eſt aqua Mercurii, diſſolvitque corpora in ☿; cumque eis diſſolútis inſeparabiliter conjungitur, cohabitat, & concoquitur, ut ex eis fiat unum illud ſpirituale totum quod quæritur. Omne enim quod aliquid naturaliter diſſolvit, ut hoc modo ſpecies rei diſſolutæ conſervetur, permanet cum re diſſoluta materialiter & formaliter, cumque illa coaleſcit & inſpiſſatur ab eo, & illum nutrit, ut videre eſt in grano tritici; quod cum à terreno vapore humido diſſolvatur, ſubſtat hic vapor huic grano poſt diſſolutionem pro humido radicali, & cum eo in plantam coaleſcit. Obſervandum erit & aliud quoque in omni naturali diſſolutione, quod, cum ejuſmodi diſſolutio ſit mortui vivificatio, hoc per nihil aliud fieri poſſit, quam per illud vivum, quod fuit de eſ-

ſentia

ſentia hujus mortui, priuſquam mortuum eſt, veluti in grano eſt mortua (ut ita dicam) vita, quam vivificatam velimus: hoc itaque per nihil aliud fieri poteſt, quam per vaporem terræ, humidum cœli calidumque, quippe vel ipſum granum ex terrâ fuit extractum, & quondam nihil aliud erat quam ejuſmodi vapor, qui poſtea decoctione mortuus eſt factus, ergo per hunc ſolum ſub conſervatione ſpeciei naturaliter vivificandus.

Hoc ideo ſcribo, quod tot tamque docti viri, vulgari illo ☿ tantopere ſint decepti: quamvis enim aqua mineralis ſit, non tamen ſimilis cum Auro Naturæ ſeu eſſentiæ. Quis enim non fatebitur, quod ſi granum tritici in palude aquoſa (ubi tamen Junci vegetare ſolent) projiciatur, npn germinabit nec creſcet: unde hoc quæſo, niſi quod humor ille aqueus non fuit eſſentialis, nec ſimilis cum tritico naturæ; quapropter non diſſolvit naturaliter, verum deſtruit; non diſſimiliter Aurum, ſi argento vivo vulgari decoquendum commiſceatur, aut alii cuivis ☿ niſi ſoli ſuæ humiditati, non ſuſcipit in iis diſſolutionem, utpotè quia aquæ hæ crudæ nimis, frigidæque & immundæ, longè ſunt diſſimilis ab auro Naturæ, quapropter in iis non emendatur nec illas retinet, nec cum iis maturatur in longe nobilorem (quam iſta natura) perfectionem; Tandem itaque ☿ noſter non eſt ☿ vulgi, eſt enim aqua pura, munda, clara, nitida, & reſplendens, plurimaque admiratione digna: cruda

eſt frigida & immatura, ſi ad Solem comparetur: matura verò calida digeſtaque reſpectu ☿ vulgaris, qui nullas habet huic ſimiles qualitates, excepto ſolo albedinis colore, fluxuſque ſui forma, in quibus tamen ipſis permagna differentia.

Ut ergo probè tandem intelligas, quæ ſit aqua noſtra, per circumſtantias, dico tibi (idque charitate commotus) quod ſit viva, currens, clara, nitida, albiſſima inſtar nivis, calida: humidaque, aërea, vaporoſa, & digerens, in quâ Aurum liqueſit, ut glacies in aqua tepida, in hac continetur totum ignis regimen, & Sulphur, qui in hac exiſtit & non dominatur. Illud eſt revera cuſtos ille portenarius, balneum Regis, ſuæque Reginæ, aſſidue calefaciens, idque inceſſanter, & tamen aliunde ſumitur, quam à materiâ, & à ſubſtantiâ aquæ albificante eſt diſtincta, conjuncta tamen & ſub eadem forma fluxus eodemque colore apparens. Hic eſt calor ille lampadis, qui ſi temperatus ſit, quotidie circumaget materiam, uſquedum exſiccata per Calcinationem humiditate ignis ſecundus cinerum producitur, in quibus vas ſive aqua hermeticè clauditur, & ſigillatur, ſecundum Philoſophi dictum. Accipe vas, percute gladio, animam ejus accipe, hæc eſt clauſura. Eſt itaque aqua hæc noſtra Vas noſtrũ, in eaque occulte habitat furnus noſter, cujus ignitio oportet ut ſit moderata, ne totum opus deſtruatur, ſatis tamen valida, ne ob caloris defectum deſpondeat animus. In hac itaque aqua totum vaſis

noſtri

noſtri ſecretum conſiſtit, furni quoque arcani ſtructura in hujus aquæ compoſitione fundata eſt. In hujus cognitione omnes noſtri ignes, omnia pondera, cuncta regimina latent. Hæc aqua eſt fons ille clarus pellucidus, in quo lavandus eſt Rex noſter, ut omnes ſuos inimicos vincere valeat. De hac aqua & ejus præparatione eſto ſollicitus, quia certè abſque ullo alio adminiculo, niſi per corporis perfecti purgati & limati appoſitionem Natura ex hac lapidem noſtrum ſecretiſſimum efficiet.

Et dico tibi in veritate, quod hæc aqua eſt mineralis, pura & munda, nec aliunde extrahi poteſt niſi ex iis ſolummodo rebus, in quibus à naturâ ineſt. Eſtque res illa ex quâ proximè extrahitur, præ omnibus occultiſſima, modus quoque illam extrahendi eſt miriſſimus, vis quoque ejus ſtupenda. Solem enim nullo cum negotio ſolvit eique amicatur, illumque ab omnibus ſuis ſordibus lavat: alba eſt, tepida, limpidaque. Laudetur itaque Altiſſimus, qui Mercurium hunc creavit, eique dedit naturam cunctas alias ſuperantem. Certè enim abſque hac aqua vanum eſſet & inutile opus Alchymicum. Tu vero quæ ſit hæc aqua attende, & ex opere, ſicut & ipſe feci diſce. Habito enim hoc Mercurio, clavem totius artis habes, quacum omnia ſecretiſſima Philoſophorum reſerares. Eſt itaque aqua noſtra ſimillimæ cum Auro naturæ, diſſimilis ſubſtantiæ, in quo faciendo maximus eſt fœtor. Conſidera

E 2 ita-

itaque alteque perpendas Naturæ poſſibilitatem, neque quicquam heterogeneum inducas: Natura enim ſua ſolum Natura emendatur, & in alia nulla. Sed ſi adhuc non intelligitis, nolite me culpare; ſincere ſiquidem (in quantum licitum eſt homini loqui) vobis rem totam expoſui: ut ergo concluſionem hujus rei intelligatis, ſitis quam attentiſſimi. Lapis noſter fit ex una re, & ex quatuor ſubſtantiis Mercurialibus (ex quibus una eſt matura, cæteræ crudæ, puræ, quarum duæ ſunt per tertiam ex minera tractæ, modo tamen miro) junctis igne temperato non violento, atque ita quotidie coctis, uſque dum ex omnibus fiat unum naturali conjunctione, ſecretiſſima, non manuali.

Poſtea mutata ignis qualitate, digeratur igne indies creſcente, primo limine debiliori, atque ita quotidie aucto, uſque dum figantur hæc volatilia. Per Sulphur ſui generis fixum & incombuſtibile, uſque dum totum compoſitum eandem Naturam, fixitatem, & colorem ſortiatur: tum enim ſecurè igni reſiſtit, eſtque hæc fortitudinis fortitudo fortis, omnem rem ſubtilem vincens, ſolidamque penetrans, cujus in terram verſæ vis integra apparet.

Sunt autem, ut ſpecialibus rem deſcribam, multiplices hujus noſtri proceſſus gradus numero 12, quos omnes breviter percurram, primus quorum Calcinatio dicitur.

DE

DE CALCINATIONE.

Eſtque Calcinatio prima Lapidis purgatio, humiditatis exſiccatio, per vim caloris naturalis, aquæ calore externo excitati, unde compoſitum in calcem ſeu pulverem coloris nigri vertitur, unctuoſum tamen, & radicalem humiditatem retinentem.

Cauſa finalis hujus Calcinationis eſt ut ſolutio Lapidi melius inducatur, quæ ſine hac haberi non poſſit: eſt enim Aurum corpus valde fixum, nec immediatè ab aqua noſtra ſolvi poteſt, niſi ex parte ſolum, hoc eſt, molle fit, incrudatur & albificatur, in qua albificatione duæ apparent Naturæ, volatilis & fixa: quæ Draconibus ſeu Serpentibus aſſimilamus. Quapropter ut plena fiat diſſolutio, contritione opus eſt, Corpus calcinando, ut ſpongioſum fiat, & viſcoſum, quia tum demum ſolutioni idoneum eſt.

Cauſa ſecunda finalis hæc eſt, ut contrarias qualitates conciliaremus: dum enim pugnant, nobis inutiles exiſtunt: in prima enim conjunctione aqua noſtra diſtinguit inter Sulphur & ☿ volatilem & fixum; Suntque hæc ſibi mutuo inimici, reſque diverſæ; noſtrum vero eſt ad unitatem revocare; non autem conciliantur qualitates contrariæ niſi per medium, ſunt itaque in primâ noſtrâ operatione quatuor qualitates contrariæ, calor, frigus, ſiccitas, & humiditas, quarum duæ calidum & ſiccum Sulphuri, frigidum & humidum Mercurio attribuuntur; oppo-

nuntur itaque contrarietate diametrica, calor Sulphuris, & frigus Mercurii; humiditas quoque ☿ & ſiccitas Sulphuris: hæc contraria ut ad amicitiam reducamus, hoc nequit fieri abſque medio, medium ergo erit utriuſque particeps, utrique quoque accommodatum. Vellemus itaque calorem & frigus conciliare, medium per quod hoc fiet, erit ſiccitas, quod utrique tam calori, quam frigori poterit conjungi. Vertendo itaque compoſitum in terram, jam concordant in hoc tertio frigus & calor, ut cohabitare poſſint, gradu nempe remiſſo, poſtea vero in aqnam diſſolvendo, conciliantur & alii duo inimici, ſiccitas & humiditas per aquæ frigiditatem, adeo ut jam ex duobus unum factum ſit conjunctione, poſt naturalem ſeparationem, factâ.

Efficiens vero hujus Calcinationis eſt caloris operatio in humidum; omne quod ſibi reſiſtit, in pulverem ſubtiliſſimum convertens; movens autem inſtrumentum eſt ignis, contra naturam aquæ noſtræ diſſolventi incluſus; excitans calorem in corpore, digerenſque humiditatem in viſcoſum ſeu unctuoſum pulverem.

Quod autem hæc operatio ſit diſſolutione prior, has habete cauſas; Prior, quia antea facta eſt quædam, ut ita dicam, ſolutio per aquam noſtram divinam facta. Neceſſariò itaque erit ſpirituum congelatio proximo loco expectanda, quia congelantur ſpiritus ſemper poſt corporis diſſolutionem,

lutionem: eandem ſiquidem operationem habent. Qualis ergo ſolutio, talis poſt illam congelatio eſt expectanda.

Deinde ordo Naturæ hoc poſtulat, primo enim mulier Dominium ſuum exercet, quam à viro ſuo vinci neceſſe eſt: mulier vero totam ſuam in aqua dominationem retinet; hoc ergo primum erit opus vires ſuas exerentis viri, illud, in quo utramque ſuam qualitatem mulier poſſidet, primo ſuperare, quo facto, facile illud in quo unam tantum qualitatem habet, ſibi ſubjiciet.

Ultimò calor non neceſſario alicui qualitati conſecutive jungitur, ſed ſiccitas caloris erit ſemper finis; Ex quo itaque vir primo debet vires exerere, ergo calcinatio principium operis recte ſtatuitur.

Eſt ergo calcinatio caput operis; ſine hac etenim nulla erit nec commixtio, nec unio; hæc itaque primis lapidis tui diebus facienda eſt, in prima enim dealbatione corpus in ſua duo reducitur principia, Sulphur & Argentum vivum: quorum primum fixum, alterum volatile: duobus ergo Serpentibus comparantur, ſeu Draconibus, uni alato, volatilem ejus Naturam deſignans, alteri ſine alis, fixitatem denotans; utrumque hoc ex uno fonte procedens, ad unum tendit, ideo Serpenti caudam ore prehendenti aſſimilatur, ut oſtendatur, Sulphur nihil eſſe extra ſubſtantiam Mercurii, nec Mercurium extra ſubſtantiam Sulphuris, ſed quod Mercuriale hoc

Sulphur Sulphureuſque ☿ totam artem perficiunt. Unum ergo compoſitum de jure dicitur, quod etiamſi primo operis limine duplex appareat, unde Rebis dicitur, Conjunctione tamen unum idemque fieri poſſunt, diciturque hoc unum Elixir, quod nunquam poſſibile eſſet, niſi ejuſdem penitus eſſentNaturæ. Diligenter itaque obſervanda eſt Natura Sulphuris & ☿,& ab erroribus cavendum:non enim diverſa ſunt hæc duo, ſed unum & idem Sulphur ☿ maturus & digeſtus, ☿ Sulphur crudum & immaturum.

Obſervandum ergo erit divinum illud geneſis opus,quomodo nimirum in metallicis corporibus procreandis ſub terra in mineris operata eſt Natura, quia noſtro in opere ad illius imitationem, quam proximè fieri poſſit, omnia facimus, quapropter eandem, quâ uſa eſt, materiam eligimus, licet ad operis abbreviationem, & pluſquam perfectam lapidis exaltationem, ſubtiliorem longe viam diſpoſitionis ars ſibi adinvenit. In venis enim Metallicis una res ſola invenitur, Mercurius videlicet, quæ admodum eſt cruda & frigida, & in quo Sulphurea qualitas prorſus ſuccumbit, calor quoque nullus fere digeſtivus ibi reperitur, verum motu imperceptibili poſt longum tempus paulatim mutatur hoc principium Metallicum, uſquedum tandem convertatur in Sulphur fixum, ita quod dum frigidum humidumque manebat, Mercurius dicebatur,in hac ſuâ elevatione ſeu excitationeSulphur nominatur,

Aliter

Aliter vero ſe res habet in hoc noſtro opere: præter enim Mercurium crudum, frigidumque que aliud habemus, Aurum videlicet maturum, in quo actu exiſtunt activæ magis qualitates. Hoc itaque Mercurio noſtro, in quo paſſivæ qualitates reperiuntur, conjungimus, ut alterum alteri ſubveniat, quodque Natura in mineris nullo calore adjuta digeſſit, nos duplicem ignem habentes digerimus, unde fit, quod non ſimpliciter Aurum, verum aliud quid Auro nobilius multo & præſtantius efficimus.

Videtis itaque quid ſit Sulphur, quid Mercurius, quomodo quoque duplicem Mercurium, duplexque Sulphur in arte noſtra habeamus: quæ tamen eſſentiâ non ſunt diſtincta, ſed maturitate & perfectione: qua itidem ratione operentur, ut credo intelligitis. Incrudatur ſiquidem corpus Auri perfectum per aquam noſtram divinam manus non madefacientem, & ad prima ſua principia reducitur. Mercurium nimirum qui non eſt ſine Sulphure luminarium Naturas participante. In hac itaque operatione aſcendit mulier ſuper virum & prædominatur in eum ad tempus, quod quidem eſt innaturale, uſque dum vires ſuas exercere vir cœperit, & tum primum per calorem ſuum ſiccitatem inducentem exſiccat mulieris humiditatem, omnia convertendo in pulverem ſubtiliſſimum & viſcoſum, per Calcinationem, ex quo pulvere diſſolvitur poſtea aqua per ſolutionem, in qua aqua ſpiritus diſſol-

ventis & diſſoluti, Vir & Fœmina commiſcentur. Sed ne hic quidem excitatus calor modum invenit,ſed adhuc operatur quotidie ſeparatione, diſtinguendo inter ſubtile & ſpiſſum,ut ſupernatet prius,ſubſideat poſterius tamdiu donec omnia ejuſdem fiunt qualitatis, & tum demum horâ ſuæ naturalitatis inſeparabiliter conjunguntur, aſcenditque vir ſuper mulierem, illamque impręgnat:parit tandem nebulam quam concepit, in qua putrefit & corrumpitur, & poſtea glorioſus aſcendit ſeu reſurgit uterque,non jam diviſus, ſed unum idemque factus conjunctione, & ita coagulatur, ſublimatur, cibatur, atque exaltatur in Naturam perfectiſſimam, quæ tum fermentari poſſit, & multiplicari pondere & qualitatis bonitate pro libitu, cujus uſus inſignis tam in projectione, quam in medicinâ probabitur.

Cineres itaque hi nigri fœtidique non ſunt vilipendendi: in iis ſiquidem Regis noſtri Diadema continetur, & dico vobis in omni veritate, quod albedo nunquam habebitur, niſi nigrum effeceris: niſi enim putreſcat, corpus ſine fructu manebit: ſin vero corrumpatur, tum quidem videbis quid ab eodem loco, ubi viſum eſt corpora quod habuerant perdidiſſe illinc reſurgentes, quod nunquam antea fuerunt, apparebunt. Honorate itaque vel Regis noſtri ſepulchrum, niſi enim hoc feceritis, numquam illum ab oriente venientem admirabimini.

Cavendum itaque erit, ne in hoc primo limi-

ne erretis: actum ſiquidem eſt de opere, niſi hic cauti ſitis. Errores vero in hac operatione communes multi ſunt ac varii, eorum primò, qui, quid ſit calcinandum, ignorant, verum aurificandi principium in rebus extraneis quærunt. Quidam illa quæ non ſunt ejuſdem cum metallis impoſitionis, pro materiali ſuo principio inducunt, qualia ſunt Boraces, Alumina, Atramentum, Vitriolum, Arſenicum, Semina, Plantæ, Vinum, Acetum, Urina, Crines, Sanguis, Gummata, ac Reſinæ terræ, Salis uniuſcujuſque generis nonnulli (tantus eſt eorum ſtupor) ex flamma generare conantur; hos, ut nihil prorſus hac in arte intelligentes, prætereo. Alii, quamvis in metallis operentur, tamen vel aquis corroſivis, ſalis ſulphuriſque ſpiritu, vel igne calcinationem cupiunt perficere; & corpora quidem corrodunt, non calcinant; non enim fit hæc calcinatio per nativam corporis caliditatem amico calore adjutam, ſed per corroſivam tantum vim aquarum, ſine ulla metalli ad hanc propenſitate: deturpantur itaque metalla, & diſſipantur, atque ita à Natura metallica alienantur, non autem naturaliter calcinantur. Omnis ergò calcinatio, quæ fit alibi, quam in perfecto corpore Auri, vana eſt, & ad opus noſtrum inutilis.

Omnis quoque Auri calcinatio, quam non ſequitur ſine ulla manuum impoſitione in Mercurium diſſolutio, fallax eſt & inanis.

Per Mercurium itaque neceſſario facienda eſt

hæc

hæc noſtra vera calcinatio, qui Auro (debito obſervato quantitatis, & qualitatis pondere & proportione) junctus, mollit, & ſoliditatem tollit, incrudatque, & per ſuum calorem internum externo Vulcani adjunctum, nativumque illum Auri excitat, qui excitatus agit in humiditatem, exſiccatque in pulverem ſubtilem, viſcoſum & nigrum: eſtque hæc vera clavis operis, conjunctione immaturi maturum incrudare, incrudatum calcinare, calcinatum diſſolvere, Philoſophicè, non vulgariter.

Signa hujus noſtræ calcinationis hæc ſunt, primo quod poſt aquà ſatiatum corpus fuerit, paulo poſt quamprimum cuſtos portenarius balnei calorem excitaverit, obſcurari incipit aqua ſive compoſitum antea ſplendidum, deinde viſibiliter turgeſcit & intumeſcit, aſcendens deſcendenſque continuo, uſquedum totum tandem fiat pulvis viſcoſus & pinguis: in quo apparet humiditatem conſervari in hac operatione: aliter fruſtraneus eſſet labor, inde ergo facillime in aquam mineralem reſolvitur, quod ultimum eſt certiſſimumque indicium, veram fuiſſe, & Philoſophicam noſtram calcinationem. Quamprimum enim calor operari cœperit, impatiens ejus frigidum humidumque, ſuperiora petit, inde liquefit deſcenditque atque ita reducit quantum poſſit ad ſui ſimilitudinem; hòc aſſidue faciens uſquedum totum tandem in aquam pinguem quaſi & glutinoſam reſolvatur; Ita enim concatenatæ

tenatæ ſunt operationes noſtræ, quod una ſit cauſa prncipiumque alterius, nec ſine una altera vel haberi vel intelligi poſſit. Nos vero ut filios artis plenius inſtituamus, indignoſque ab hac arte quam remote arceamus, diverſas quaſi operationes tractamus, cum non ſit niſi unum recipe, una res, unum regimen & diſpoſitio ſucceſſiva ad nigrum, album & rubrum, nec aliter ſumus intelligendi. Quapropter omnis qui vere Philoſophus erit, ſenſum, non literam in hac arte ſcribentum reſpiciet.

Ut autem ad veram noſtram calcinationem perveniatur, hæc quæ ſequuntur ſunt animadvertenda.

Primò, ut noſtrum Mercurium compares, ſine quo nihil in hac arte fit: vide ergo ne vulgari illo Mercurio decipiaris, qui ad opus noſtrum eſt penitus inutilis, ſi enim ad exrremum uſque diem cum illo opereris, nihil in eo reperies.

Secundò cavendum eſt, ne ignis furni nimium intendatur, ſed clibanica ſit ejus menſura: quod ut plene intelligas, cognoſcas, Sulphur quod in Mercurio ſeu aqua non dominatur, illud materiam digerit, quod & Azoth tibi abundè ſufficiunt. Ne ergo interna illius qualitas externam confundat formam, tum de ignis conſtruendi modo ne ſis ſollicitus: tantum cave, ne lentus ſit nimium, tum enim ob caloris defectum animum facile deſpondebis; neque adhuc nimium ſit violentus, ſed in modum gradus naturæ corporibus

mitis,

mitis, & frigus excludens: hæc tene de igne interno contra; naturali, internum voco, quod opus in fine augmentet.

Tertiò de quantitate cures, ne tantum Latoni bibendum imponas, ut poſtea edere non valeat. Si etenim nimium impoſueris, Pelagus fiet conturbationis: ſi minus juſto, comburetur in favillam, ne ſis igitur avarus aut prodigus, ſed inter extrema, mediocritatem ſerva. Quapropter in conjungend o viro cum ſuâ fœmella recordare, quod oporteat Sulphuris activitatem exſiccare Mercurii ſuperfluam humiditatem: quapropter ne nimio crudo ſpermate activam ſubmergas, mulier quoque primo dominari cupiet, ergo ne terra nimia humiditatem tui lapidis ſuffoces, verum cum ingenio temperes ſuaviter & ſecundum Naturæ exigentiam, ne vires lapidis imminuantur. Amalgama igitur, non, ut faciunt Aurifabri, cum aquæ quintuplo aut quadruplo, ſed ut faciunt Philoſophi, cum duplo aut triplo ad ultimum, præſtat vero ut tres ad quatuor accipias partes, quam unam ad duas, melior ſiquidem erit ſolutio, quia naturalior Calcinatio. Atteſtatur mihi Riplæus, quo plus, inquit, terræ minuſque aquæ accipias, eo meliorem ſolutionem videas. Inprimis ergo cave, ne ſit terra tua undis obruta, quia in terra ignis occultatur, qui non operabitur, ſi nimium adfuerit humidi ſuperflui, unde error erit incorrigibilis & vanum opus.

Quartò attendas vaſis clauſuræ, ne ſpiritus evo-

evolent, & deſtruatur opus. Cuſtodi igitur vas & ligaturam ejus, nec levis hoc eſſe momenti exiſtimes. Conſideres ergo hominem, qui ut per naturam generatur, ita & Aurum noſtrum per artem Naturæ adminiſtrantis maturatur: perpendas igitur quanta cum cura uterum mulieris prægnantis clauſit Natura, ne quidquam aut ingredi valeat, alioqui periret fœtus. Non minori cum induſtria tu quoque hac in re cautus ſis in perficiendo hoc opere Philoſophico, ne irritus ſit labor; Audi igitur Philoſophum dicentem: Accipe vas & ignes percute gladio, animam recipe, hæc eſt clauſura; Hermes quoque dicit: Vas Philoſophorum eſt aqua eorum, & pro certo cognoſcas, quod vas naturæ ſit ſolum nobis hac in arte utile, quod diligenter eſt occludendum. In formando quippe Embrione maximi exiſtunt venti, qui ſi evaneſcerent, actum eſt de nobis. Error quippe eſt irreparabilis, unde damnum certiſſimum.

Opus quinto eſt patientia, ne animum deſpondeas, aut ſolutionem præproperare ſtudeas, verum firmiter crede, feſtinantiam nimiam conjunctioni valde eſſe inimicam, illamque impedire: impertinenter enim corpus diſſolvendum rubificat, excitans in illo febrem, hoc eſt contranaturalem ignem, unde malleo quaſi mortis perculſum impertinenter ex activo fit paſſivum, & pro nigro citrinum inſtar papaveris ſylveſtris apparet, Noſtra vero calcinatio vera humidum radi-

radicale conſervat in corpore diſſolvendo, & nullo alio colore niſi nigro abſolvitur, & fit calx diſcontinuus, unctuoſus, pinguis, & ad fuſionem idoneus. Patientes ergo ſitis, & longanimes, ut votum conſequi poſſitis, quia plurima vobis erit deſpondentiæ cauſa. Quum igitur de operationibus noſtris loquimur, nolite credere, nos illas uno vel duobus diebus perficere, neque colores aut ſigna prima horula videre; non ſane, verum multum diuque expectavimus, uſque dum facta fuit patientia inter qualitates contrarias, quare in praxi ſua docet ille Treviſanus, vir in hac arte doctus & bonus, ſe in carcere, hoc eſt in dubio, animique ſuſpenſione quadraginta dies manſiſſe, poſt vero rediiſſe & vidiſſe nubes & nebulas. Quin &, ſi vel granum in terram bonam projicias, non quavis hora terram ſemovendo inſpicies, ut videas utrum & quantum creſcere inceperit, hoc ſi faceres, ne vegetationem quidem ſuavem multo minus fructum inde expectares. Tam ſtulti ſunt & inſipidi, qui quamprimum diſſolvens cum diſſolvendo conjunxerunt, ſtatim aliqua operationum ſigna quærunt, nec poſſunt ſibimet ſatisfacere, quin aut moveant aut aperiant, aut aliquid addant, detrahantque; aut ſaltem ignem augent, ut opus accelerent, & ſic hoc modo opus naturæ impediunt, ac proinde fines optatos non attingunt. Quare attendas doctrinæ meæ, quamprimum materiam, hoc eſt, Sulphur maturum, flavum, cum Sulphure ſuo crudo

crudo albicante præparaſti, ac debite deſponſaſti, vaſi include & ſine moleſtiâ ſtare permitte; ſi recte procedas, intra horas viginti quatuor ad ultimum videbis compoſitum tuum turgeſcens, bullaſque fortaſſe nonnullas emittens, ratione caloris aquæ tuæ ponticæ incluſæ materiæ calorem excitare nitente; colorum vero variationem tardè (ut tibi ſaltem videbitur) primo limine conſpicies, quia tum cuſtos portenarius multos neceſſariò labores ſuſtinet, quia quidquid factum eſt, ille ſolus tum facit, quia balneum non adhuc paratum eſt, hoc eſt Naturalis regis calor nondum excitatus. Verum quum balneum calefactum eſt, non niſi paucos œconomus noſter labores patietûr, & operationes erunt facillimè diſtinguendæ. Quapropter pro certo ſciant hujus artis filii, quod primus color qui apparebit poſt argenteum colorem Amalgamati corporis, non erit perfecta nigredo, nam non momentaneo ingreſſu venit hic color, ſed quotidie quo magis minuitur albedo, eo magis ſuperveniet nigredo, uſquedum tandem compleatur. Eſt enim nigredo diſſoluti corporis ſignum, quod non fit horâ unâ, ſed paulatim, verum inceſſanter: tinctura enim ex renibus Solis & Lunæ egrediens nigram ſe oculis oſtendit, ſed ſenſim extrahitur, & imperceptibiliter. Adventus ergo nigredinis & egreſſus tincturæ ex viſceribus corporis diſſolvendi idem eſt modus & temporis tempus, quia quam cito totaliter egreſſa eſt tinctura, tam cito per-

fecta erit & abſoluta nigredo. Hac de re audite, quid dicat Ludus puerorum, *primo quanto magis decoquis, tanto magis ſubtilias groſſum & denigras compoſitum*. Et Bernardus Trevirenſis ait, incipiente terra cœterorũ dominari, Elementorum, apparet nigredo, verum non niſi paulativè ſuum dominium obtinet. Verbo ut abſolvam, quatuor ſunt tantum principales colores; primus quorum eſt nigredo, iſque tardiſſimus in adventu, & in duratione longiſſimus, qui ſi momentaneo ingreſſu perfectus fieret, opus utique eſſet expeditiſſimum, non enim tardius periret quam acceſſit, & in nigredinis ſummitate ne per horam maneret; nullum enim eſt interſtitium in hiſce operationibus, verum creſcit ad ſummum unius gradus, ad quod non citius pervenit, quin iterum decreſcat: tarde igitur aſcenditur ad nigredinem, tarde quoque ab ea deſcenditur, ne momentum vero eſt, in quo nec aſcendat nec deſcendat, nam nihil niſi in ſuo fine quieſcit, verum nigredo non eſt lapidis noſtri finis, ergo nec in eâ quieſcit.

Quomodo igitur apparebit nigredo? Sic nimirum, quemadmodum nox advenit: primo crepuſculum, nox tandem atra, idque gradus per inſenſibiles ſingulo momento minus lucis in aëre exiſtente quam alio, donec tandem nulla prorſus illum illuminet, tum nox alta conſpicitur. Hoc autem totum fieri ſolet intra horam, tamen inſenſibilis eſt motus; noſtrum vero opus ſpatium longius quod requirat, neceſſariò hic motus

motus magis erit imperceptibilis. Tu igitur qui hoc quæris,exemplum tibi allatum conſideres,& reſponſum habebis.

Obj: At poſt primam excitationem materiæ tinctura omni horâ & momento egreditur,color vero egredientis tincturæ eſt nigredo nigerrima, ergo poſt primam materiæ excitationem intra horam apparebit nigredo nigerrima.

Sed Reſpondetur, quod tincturæ egreſſæ eſt nigredo nigerrima non vero egredientis, vel ſi ſic, attamen inſenſibiliter exit verum inſenſibilis nigredo, licet nigerrima egreſſa in multum albi, non nigerrimam manifeſtabit in toto compoſito nigredinem, ſed colorem ſubalbum,ſi modo ſubjectum albedinis non ſit ſubtile & bene depuratum, quemadmodum hoc album nunc eſt, verum & tinctura in ſuo primo egreſſu, non eſt complete nigra, ſed hoc per putrefactionem obtinet, quæ non eſt nudus tincturæ egreſſus, ſed ab illa repugnantia & reſiſtentia, quæ eſt inter tincturam egreſſam,& aquam extrahentem, exorta eſt, hoc eſt inter Sulphur & Mercurium; Hac de re audi Morienum dicentem: *Operatio noſtra eſt nihil aliud quam extractio aquæ, à ſuâ terrâ, nec id ſolum, verum aquæ ſuper terram remiſſio, donec terra putreſcat.* Tinctura igitur non omnino eſt per ſe nigra, verum albiſſima, verum egreditur cum nigredinis ſigno, quia quanto magis egreditur tinctura, quæ eſt anima, tanto magis exanimatur terra,quæ eſt corpus, & ſic putreſcit & nigreſcit.

 Quan-

Quanto igitur tempore expectandum erit, antequam perfecte nigreſcat? Hac in re attende quid dicat Flamellus, *color quem primo videre debes, eſt nigredo*, & ea non quævis, ſed aterrima, idque inter ſpatium dierum quadraginta; Ripleus idem dicit: *Commixtas naturas & coæquatas, permitte concumbere ſimul ſex hebdomadas, ad concipiendum, quod tempus lento cum igne expecta*; Colores quando moriuntur, demonſtrabunt, eo enim tempore picis inſtar liquidæ bullient, & putreſcent. Et Bernardus in ſua parabola dicit: *Exuens Rex veſtes ſplendidas, Saturno tradit holoſerica, nigrâ indutus, quam dies quadraginta retinet*, hoc autem totum intellige de nigredine in ſummo: quod ex ſupra repetitis verbis Flamelli patet, verum nigredo remiſſior citiùs apparebit: ſic ſcala Philoſophorum in gradu putrefactionis, *intra ſedecim dies* inquit *durante levi igni, continuò materia cooperietur nigredine*: & hoc vel ſerius vel citius ſecundùm ingenium operantis in materiarum adaptatione.

Verum an apparent colores intermedii, in progreſſu ab albo ad nigrum, quemadmodum in progreſſu à nigro ad album? Videtur enim quod ſic, quia ab extremo ad extremum non datur tranſitus, niſi per media; Et reſpondemus, quod ſic apparent, licet quidem confuſè, & quidam in aliquo opere apparebunt in progreſſu ad ſummum nigredinis, qui in alio fortaſſe non apparebunt, utpote quia non ſunt niſi colores accidenta-

dentales: verum non prorſus iidem inter albedinem primam & nigredinem, qui inter hanc & albedinem ultimam; quia non eſt eadem ratio materiæ, in priore erat craſſa terreſtrior, comburenda & purificanda, in hoc vero opere ſpiritualior eſt materia & purior, ergo in ſubjecto puro ſive depurato, in progreſſu ab extremo nigredinis ad extremum albedinis, colores intermedii erunt lucidiores multo & admirabiliores, quam ii qui in ſubjecto terreſtri apparuere. Verum in utroque progreſſu apparebunt, in priori tranſitu inter extrema obſcuriores, & pauciores, & turpiores, in poſteriori plures, nitidiores, & ſplendidiores, teſte Philoſopho, poſt ſummum nigredinis ante albedinem in hora conjunctionis maxima apparebunt mirabilia: quotquot enim colores in toto mundo poterunt excogitari, tum erunt conſpicui: & Riplæus ait, in opere noſtro apparebunt colores quibus numquam pulchriores apparuerunt, item ante perfectam nigredinem colores intermedii oſtendent ſeſe, teſte Philoſopho, qui colores Draconum depingens, nigros eſſe flavos & azureos dicit, & hi colores, inquit, intermedii denotant, confectiones tuas non perfecte adhuc eſſe putrefactas, verbo, inter moriendū varii videbuntur colores obſcuriores, verum rari & pauci, & hoc ante quā nox atra totum obnubilet Horizontem. Inter reſurgendum vero plurimi & ſplendidiſſimi orientur, quia corpus jam glorificari incipit, & lux tenebris incipit prædomi-

minari, & hoc in ſubjecto depurato & ſpirituali.

Verum quo ordine hi prædicti colores apparebunt? Hoc ſane determinari nequit, quia variantut multifariam, ſed quo melior erit ſuccus aquæ vitæ, eò melius ſigna apparebunt. Ordo quatuor colorum principalium ab omnibus deſcribitur; Accidentalium vero nemo poteſt determinare, ſufficiat tibi ſi intra dies quadraginta completam habeas nigredinem, cætera non multum cures, ſed bonum eſt attendere, eſt enim nigredo color primo maximè expetibilis, & alii licet appareant, niſi & hunc videris, dubio procul erraſti; Sed ut dictum eſt, alii colores non ſunt deſpiciendi, venereo colore excepto, vel imperfecto rubro, qui ſi ante nigredinem appareat, ſuſpiciendus eſt, præcipuè verò cum ſiccitas compoſiti & partium diſcontinuitas eum concomitetur, hæc inquam præcipitatio fatale ſit operanti temporis perditi indicium.

Hoc idem teſtatur Philoſophus, inquiens, *vehemens ignis impedit conjunctionem & album tingit colore papaveris ſylveſtris.* Et Flamellus in ſuis Hieroglyphicis figuris ait, *niſi nigrum de nigro nigerrimum conſpexeris, quemcumque alium videris colorem, in via erroris es: præcipuè vero ſuſpiciendus eſt color rubeſcens, ſi enim illum conſpexeris combuſſiſti, vel etiamnum comburis virtutem lapidis vivificam.*

Hiſce vero non ulterius morandum eſt, aqua ſiquidem una totum hoc facit, dummodo cum calore externo continuò internum coadjuvante rega-

regatur compoſitum, nec aliquid in toto opere hac aqua noſtra eſt mirabilius, quam ſuperius plenè deſcripſi, ad quem locum te relego.

DE SOLUTIONE.

Eſtque Diſſolutio Lapidis noſtri in primam ſuam materiam reductio, humidi manifeſtatio & Naturarum à ſuâ profunditate extractio, quæ in mineralem aquam perducendo abſolvitur.

Hæc operatio non eſt levis operis aut momenti, quam enim ſit difficilis, qui illi inſudarunt atteſtari poſſunt.

FONS CHEMICÆ PHILOSOPHIÆ.

TOtum artis in haſce partes dividam; Prima continebit res opus ſubſtantialiter & eſſentialiter conſtituentes; ſecunda harum diſpoſitionem: Res lapidem conſtituentes eſſentialiter ſunt corpus ſeu ſulphur maturum, ſive æs rubrum, aqua ſeu ☿ immaturus, ſive æs album quibus adjungatur vas, furnus, ignis triplex. Harum diſpoſitio conſiderat pondus & regimen. Pondus duplex, regimen duplex: quæ perficiunt has operationes, Calcinationem, Diſſolutionem, Separationem, Conjunctionem, Putrefactionem, Diſtillationem, Coagulationem, Sublimationem, Fixationem, & Exaltationem: quarum duæ primæ operationes fiunt præcipuè ignis primi temperata, incomburenti, & alteranti ignitione, balneum Regis calefaciente, illumque mutante primo in terram ſubtilem viſcoſam, diſcontinuam, nigram, fœtentem, deinde in aquam mineralem diverſicolorem, & vocatur ignis hic contra Naturam. Tres quæ ſequuntur operationes fiunt ex conjuratione ignis primi & tertii, naturalis nimirum, & contra naturam: qui ita conjuncti efficiunt ignem innaturalem, quotidie circulando materiam, & ſubtilius à ſpiſſo ſeparando, uſque dum totum fiat ejuſdem tem-

temperamenti, & tum ſeparata conjungendo, imprægnando, atque ita putrefaciendo.

Quinque ultimæ operationes fiunt ab igne Naturæ, indies creſcente & prædominante, qui primo materiam putrefactam quotidie circumagit, & à fecibus purgat, aſcenſione crebrâ & deſcenſione, quæ ideo vocatur Deſtillatio, Volatizatio, Ablutio, Mundificatio, Cohobatio, Imbibitio, Cibatio, terræ Humectatio, & hoc tamdiu fit à calore, uſquedum tandem ſiccitas coagulare cœperit, quæ dicitur inſpiſſatio, quæ diutiori concoctione ſive ſublimatione fixitatem inducit, cujus terminus eſt exaltatatio; hæc non eſt localis loci inferioris pro ſuperiori mutatio, ſedex re vili nobiliſſimum quiddam facere.

Hæ ſunt omnes noſtræ operationes, & ſucceſſivæ diſpoſitiones, quæ à nonnullis totidem regimina appellantur: quod nomen ſiquis imponere malit, licet ei hoc facere, utcunque ſcito, quod non eſt niſi duplex ignis, Naturalis & contra naturam: quorum poſterior prius agit, quia non niſi per hunc ille in lucem educitur, & oportet putrefactionem præcedere regenerationi, & hæc duo cum mutuo inter ſe pugnant, efficiunt ignem innaturalem, & ex hac contentione oritur putrefactio: poſt quam autem glorioſa fit regeneratio, in qua Sulphur & aqua unum fiunt, & ſimul congelationem accipiunt à nullo igne niſi naturali.

Corpus igitur noſtrum, quod terra Lemnia

 vulgò

vulgo dicitur, totum opus perficit, nequaquam verò niſi cum aqua ſua rigetur: quæ aqua eſt verè pluriaiis, non illa, quam vulgus parare novit; ſed noſtra, quæ nullum umquam niſi vere Philophantem vidit, crede mihi, nam verum dico, fatui norunt aquas multas extrahere, ſcilicet manus madefacientes, noſtra vero aqua eſt vita rerum omnium, circa quam inſudare te oportet, tum nec Sol, nec Luna deerunt ad divitias comparandas. Dicam autem, idque fido ex animo, qualis ſit hæc aqua, eſt aqua Salis petræ, quæ in manifeſto eſt quaſi Mercurius, at in corde purus ignis infernus: cave vero, ne Argento vivo deciſpiaris, ſed illum intellige Mercurium, quem Sol rediens menſe Martio diffundit per omnia locorum, hunc tu menſe Octobri colliges, quia tum certe maturus reperitur, & Theſaurus totius mundi pretioſſimus.

Ut autem ☿ noſtrum, aquam noſtram pluvialem ita tibi diſcribam, ut illum poſſis reperire, ſcitote præ oculis eſſe toti mundo, qui tamen ignorat, aut ſaltem pro illo vulgarem illum accipit, variiſque torturis deturpat, verum autem noſtrum ☿ tempore ſuo negligit, quapropter nunquam noſtrum perficit magiſterium. Lurido enim vultu Alchemiſtarum vulgus aſpicit, unde factum, quod illum vilipendant. Doctrinæ vero filios ſplendore ſuo ſtupefacit, & ab iis in pretio ſummo habetur, quapropter res vilis eſt & tamen pretioſiſſima, quam nullus umquam ſine magno Dei judicio contempſit. Tu

Tu vero illum cum videris noli contemnere, quia ſordidiſſimus apparebit, & ſi propterea ſpreveris, magiſterio privaberis; ſin vero contemptibile hoc magni æſtimaveris, tum quidem mutata facie glorioſum videbirur; eſt enim aqua noſtra virgo mundiſſima, & à multis amatur, omnibus vero ſuis procis veſtibus ſordidiſſimis induta fit obviam, ut hoc modo Philoſophos à ſtultis poſſit diſtinguere: quiſquis etenim oculatus tantum nil niſi exterius adſpexerit, illum veluti tanto ſecreto indignum virgo noſtra ☿ dedignabitur, ſcorta ſiquidem ſplendidis veſtibus induta procis ſuis ſe oſtentant, hæc vero caſta pretioſiſſimaque virgo intus pulcherrima extra fœdiſſima videtur, quod quidem ſtultos plurimos ludificat. Quiſquis vero mentalis homo ſub corpore patenti ſpiritum latentem poſſit videre, non parvi æſtimabit, hunc quoque virgo noſtra, ut amicum aſpiciet, & exuta ſuas ſordes decoratiſſima ſplendeſcet, quam tum nemo niſi ſtultus non poſſit non admirari & amare; illi enim infinitas largietur divitias & ſanitatem perfectiſſimam. Hanc itaque fœmellam regis noſtri ſororem & conjugem honorate, cui ſi in fecibus ſuis exuendo fueris adjumento, ſibi ſplendidiſſimas veſtes comparabit, tibique divitias infinitas largietur. Munda igitur ſupra modum eſt hæc noſtra Regina, quam ſi conſpexeris, cœleſte quoddam corpus te intueri opinabere: eſt enim revera cœlum, ſeu quinta eſſentia Philoſophorum,

rum, cujus nitorem non poſſis imaginari, niſi illum videris: crede mihi, nam niveum ejus ſplendorem oculis meis vidi, manibus tetigi, quo pulchrius haud quicquam poſſit excogitari. Eſt igitur aqua noſtra verè pontica, ſerena, criſtallina, pura & munda, quæ non ita eſt in ſua natura, qualiter illam reddimus per artificium noſtrum, eſtque mare noſtrum, fons noſter occultus, ex quo Aurum naturaliter creatum eſt: cum tamen ſe præferat Auro & vincat illud, & in hora ſuæ nativitatis aurum cum illo jungitur, & in eo lavatur, & creſcit utrumque ſimul in heroëm fortem, quem nec Cæſar, nec Papa pretio poſſint emere. Omnibus igitur cum viribus tuis hanc aquam exquire, cujus uncia plus mille minis valet, quia per hanc ſolam abſque alio labore (niſi corporis perfecti, mundi, limati additione) lapidem noſtrum honoratiſſimum perficies, cui nullus in mundo Theſaurus adæquari poſſit.

Profunda vero meditatione opus eſt, antequam mare noſtrum concipere valeas, fluxum nempè & refluxum ejus: veruntamen ſedulus ſi fueris, juvante Deo, votum conſequêre. Ego pro mea parte poſtquam cognoviſſem agrum in genere, unde ſcaturiret hic fons noſter ſecretus, tamen non niſi per annum cum dimidio aſſidue ſtudens & profundis vacans contemplationibus, hanc elicere didici, quia igneus ſapientum furnus me diu latuit: poſtquam vero hunc ſcivi, & quomodo vaſi ſuo proprio aptandus eſſet, paucos
poſt

poſt dies admirandum aquæ noſtræ nitorem ſum contemplatus, quo viſo non potui non obſtupefieri, nam ut in praxi, ſic & in Theorica,& vice verſa: qui enim hujus aquæ magiſterium exacte tenet, illum nulla Philoſophorum verba, aut ſecreta, dicta,ſcripta, vel ænigmata latebunt: ſic quicunque hanc noſtram aquam ſemel elaboravit,nihil amplius reſtat ei agendum,niſi ut corpus mundum juſta quantitate immittat, vaſque occludat, & ſic ſtare permittat, uſque ad operis complementum. Et hæc aqua eſt ignis, qui mori pariter & vivere facit, de quo ſcripſit doctus ille vir Joannes Pontanus, quem qui ſemel adeptus eſt,ad Autumnum ſui laboris pervenit,cœtera enim cuncta à natura perficientur, diſſolvet enim & coagulabit, calcinabit, & putrefaciet,& omnia perficiet regimina ſucceſſive unum poſt aliud, uſque ad complementum perfectum.Duplicem vero alium habemus ignem, quem tu facile cognoſces,quam citò hunc primum didiciſti, ſed ut ad aquam revertamur, in qua (crede mihi) totum ſecretum conſiſtit, quæ aqua licet ſit una, non tamen eſt ſimplex ſed compoſita, nempe ex vaſe & igne Philoſophornm, quibus tertium additur,nempe vinculum.Quum igitur de vaſe noſtro loquimur, intellige aquam noſtram, quum de igne, itidem aquam intellige,& quum de furno diſputamus, nihil ab aqua diverſum aut diviſum volumus. Eſt ergo vas unum, furnus unus, ignis unus, & hæc omnia ſunt unum, videlicet

aqua.

aqua. Ignis igitur digerit, vas albefacit & penetrat, & furnus ſeu vinculum omnia circumdat & includit, & ignis eſt ☿, vas quoque ☿, furnus denique idem ☿, & nota bene, quod nullus eſt ignis in toto opere niſi Mercurius, cum tamen multiplex ſit ignis, & multiplex aqua : ſunt ergo tam ignis quam aqua virtute in opere diverſificata, uti & numero, genere vero in uno eodemque conveniunt, nempe Mercurio. Eſt itaque ignis noſter vivus, aqua viva, vas vivum, furnus vivus, & hæc omnia ſunt unum.

Scias quoque chariſſime, quod unicum eſt in toto orbe, in quo Mercurius hic noſter reperiendus eſt. Similis eſt cum Auro eſſentiæ, diſſimilis ſubſtantiæ, cujus Elementa convertendo quod quæris invenies. Cœlum cum terra conjunge ſuper ignem amicitiæ, & in firmamenti medio avem Hermetis videbis, Naturas ne confundas, ſed dividas, & reconjungas, & in honore per vitam totam regnabis; Audi igitur ſecretum hoc maximum.

A plaga Meridionali verſus Occidentem reperitur mons altiſſimus, Soli quam proximus, qui unus eſt ex ſeptem, & ab altiſſimo altitudine ſecundus; Mons hic, de quo nunc fit ſermo, eſt temperaturæ admodum calidæ, quia non longe diſtat à Sole, & in hoc monte vapor clauditur, ſive ſpiritus, qui ad opus noſtrum eſt apprime neceſſarius, non autem aſcendit, niſi vivificetur, nec vivificatur, niſi in montis ſummitate terra ad

genua

genua fodiatur, verum ſi hoc fiat, aſcendit ſpiritus, ſive tenuiſſima exhalatio, quæ congelata ab aere ſtillando per guttas decurrit in aquam limpidiſſimam inſtar balnei calefactam, quæ ſtatim colligitur: eſt enim verus Mercurii Caduceus, quo cum mira operatur: hæc eſt aqua noſtra, vas noſtrum, ignis noſter, & furnus noſter, eſtque noſter Mercurius, & non vulgi, ſed liquor Salis puriſſimi calidus & humidus, quem Mercurium nominamus, quia comparatione ad Solem factâ, eſt immaturus & frigidus. Amen dico tibi, quod niſi creaſſet Omnipotens hunc Mercurium, impoſſibilis eſſet metallorum tranſmutatio, quia Sol non tingit niſi prius tingatur, non autem tingitur, niſi aqua hac noſtra divina. O beatificam hanc humiditatem, quæ cœlum eſt Philoſophicum, unde delicias ſuas inæſtimabiles hauſerunt Sophi! O aquam permanentem, Solem diſſolvens, & emendans, nitrum noſtrum, & Sal petræ mirabilis! cujus pretium eſt inæſtimabile, cum tamen parvi æſtimetur. Res igitur eſt vilis, & tamen admodum pretioſa, quam & unicam Sol noſter amat ut ſponſam, cujus virtutem vulgus ſi cognoviſſet, mille argenti unciis drachmam non venderet; Eſt enim aurum pretioſiſſimum, vivum & penetrans, ideo corpus auri convertit in merum ſpiritum, & connubii vinculo cum eo conjungitur ut fœmella marito, cujus pulchritudinem Sol admiratur, & in illa gaudet, & præ amore ſuam uxorem interficit, & illa pietate

tate commota virum vivificat, & ab illo imprægnatur, concipit & graveſcit, filium quoque parit regem ſereniſſimum. O fœlices illos, quos hunc noſtræ aquæ fontem adire licet! ex illo enim ſi biberint, & fruſtulum poſtea de carne pingui comederint, ut Principes per totam vitam in terra regnabunt. Totum igitur artis ſecretum conſiſtit in hoc mari noſtro cognoſcendo, quod quicunque ignoraverit, nummos ſuos, ſi quos circa hoc opus impendat, perditioni jam dudum deſtinavit; Oceanus enim noſter ab uno monte illoque altiſſimo trahit originem, de quo monte ſuperius dixi. Quod ſi ad ſummitatem aſcendens, ad genua uſque foderis, exhalatio quædam ſive fumus albus aſcendet, qui totum magiſterium perficiet. Aliud autem reſtat ſecretum; quod minime ignorare tenêris, ut votum conſequaris, quomodo nimirum tibi ſit in monte fodiendum, quandoquidem terra montis in ſuperficie nullo ictu ſit ſecabilis: tanta enim eſt ejus ſiccitas, quod in ſubſtantiam ſilice duriorem, mediante calore concrevit. Attendas igitur huic ſecreto. In locis Saturninis reperitur herbula quædam Saturnia dicta, cujus ramuli apparent ſicci, verum in radice ſuccus abundat, hanc tu colligens herbam unà cum radice una tecum portabis, donec ad montis pedem veneris; ſubter quem Vulcani miniſterio fodiens herbam tuam ſepelies, quæ ſtatim poros montis permeat terram ejus laxando. Tum demum ad ſummitatem

tem ſcandens facillime perforabis uſque ad genua, & infundes aquæ pinguis & ſiccæ tantum; ut ad imum montis deſcendens impoſitam herbam madefaciat, quæ ſtatim madefacta una cum aqua inſtar fumi aſcendit, & rapit ſecum ſpiritum montis ſurſum ferens ſecum, qui ſpiritus eſt ignea vis miſcens ſe aquæ, & in illa habitans, eſtque aqua cui immiſiſti vinculum tuum, ſive vas, aut furnus, ſpiritus Saturniæ eſt fumus albificans, & vapor montis eſt ignis, & hæc omnia ſunt Mercurius, ſic habes Saturniam Vegetabilem Regalem & Mineralem herbam, ex qua cum carne pingui fit tale brodium, cui nullæ in mundo dapes comparari poſſunt. Jam habes totum aquæ noſtræ ſecretum ſub ænigmatico ſermone deſcriptum, non tamen adeo obſcurè, quin facile, ſedulus ſi fueris & doctus, poſſis contemplando, & experimentis opus complere. Hæc enim ſunt omnia lapidis noſtri vera principia materialia, præter quæ nihil opus noſtrum poſſit aut debet ingredi; rex nimirum & aqua quæ regis eſt balneum, & ſcito quod aqua noſtra eſt vas, quatenus in illa rex noſter continetur, & furnus quatenus in illa vis ignea includitur, & ignis quatetus in illa virtus ſeu ſpiritus montis inhabitat, & fœmina quatenus vaporem vegetabilis Saturniæ complectitur, quæ Soli eſt amiciſſima, & illum penetrat, albefacit, & mollit, & emittere facit ſperma: tum vis ignea, quæ aquæ includitur, incipit ſuper corpus noſtrum: ſic reductum ope-

rari terendo & mortificando, adurendo, & putrefaciendo, ſeu potius ad hæc facienda ſtimulando, uſquedum innatus tandem Solis calor de potentia in actum deducitur, qui dealbat, coagulat, figit, & tingit: ideoque Lapis noſter mundus dicitur, quia agens & patiens in ſe unita continet. Ipſe eſt ſimul movens, & motum activum & paſſivum, fixum & volatile, maturum & crudum, quorum unum ſuccurrit alteri & alterum in altero emendatur, quia utrumque ſibi eſt homogeneum. Idem enim eſt Sulphur & Mercurius in aqua & in corpore identitate generis, nec ſunt niſi decoctione ſola diverſificata. Tene hoc ſecretum. Quare non ideo jubemus Sulphuri maturo & fixo Mercurium crudum & volatilem commiſceri, ut aſſeramus aliud eſſe Sulphur in uno quam in altero, & alium Mercurium: ubi enim tum eſſet Metallorum homogeneitas, quam in lapide noſtro aſſeveramus: ſed ideo nos duas has ſpecies commiſcemus, ut breviori longe ſpatio, quam natura ſimplex Aurum in mineris formavit, nos artificio noſtro aurum mille gradibus pluſquam perfectum perficeremus. Natura quippe ex ſolo Mercurio crudo & humido & frigido, abſque ulla additione ſubter terras aurum longa decoctione generavit. Veruntamen ars ad opus contrahendum Mercurio per artem mundatiſſimo Sulphur maturum & fixum immittit, atque ita virtutem Sulphuris digeſtiſſimam per Mercurium extrahit: quæ vis Sulphu-

rea

rea Mercurium fortiter immutat & perficit in Elixir completum. Obſerva igitur opus & ejus proceſſum, unde intelliges cauſam miræ operis abbreviationis. Aurum eſt corpus calidum & ſiccum, Luna frigida & humida, Mercurius medium deferendi tincturas: Corpus Solis eſt digeſtiſſimum, Lunæ imperfectum & immaturum, Mercurius vinculum, quocum duo hæc contraria uniuntur. Junge Lunam Mercurio cum ignitione debita & conveniente, & ita miſce, ut Luna cum Mercurio fiat unus Mercurius ignem in ſe retinens, & decident à Mercurio omnes feces & ſuperfluitates, & fiet clarus tanquam oculi Lachryma, licet non diaphanus: tum demum cum Auro commiſce hunc Mercurium, in quo eſt Luna & ignis, & tum calidum & ſiccum amabit frigidum & humidum, & in lecto ſuo, hoc eſt, igne amicitiæ concumbent, & vir diſſolvetur ſuper mulierem, & mulier coagulabitur ſuper virum; tum ſpiritus & corpus unum fiunt commixtione. Perge poſtea quo pede cœpiſti, totieſque cœlum ſuper terram ſuam reitera, donec ſpiritus corpus induat, & utrumque ſimul figatur. Tunc enim lapis noſter perfectus eſt, & regali præditus virtute, quem nullum pretium poſſit emere. Eſt etenim Mercurius omnium Metallorum aqua, & hæc in illo decoquuntur. Et quemadmodum aqua ſimplex, quæ in ſua Natura frigida eſt & humida, nihilominus tamen ſi fuerit cum quocumque vegetabili in decoctione

permixta, alias ſuſcipit ac induit qualitates rei, nempe permixtæ: cujus vis & ſpiritus ſeu vita, quæ in aqua reſidet, per decoctionem in aquam egreditur, & aqua convertibiliter recipit ejus naturam; craſſa tamen & corporalis terrea pars ſubſtanſtiæ decoctæ, non eſt ſpiritus ille aqueas qualitates immutans, ſed ab humore poſt decoctionem eſt ſeparabilis. Pari modo de Argento vivo cum ſuis ſpeciebus intelligendum eſt, differenter tamen, quodcunque enim aut Metallum aut Minerale ſic fuerit Mercurio familiare, ut cum illo per minima permiſceri, & decoqui poſſit, Mercurius ille ſecundum metalli ſic conjuncti ſpecies alias induit qualitates, ſuaſque feces rejiciet. Sunt ergo ſpecies metallicæ & mineralesſubordinatè, & ſubalternatim in illo decoquendæ, & ipſe eſt illarum aqua, in quam ſpiritus minerales per decoctionem emittuutur; illamque alterant, non aliter quam Vegetabilia in aqua ſua ſimplici decocta. Duplex tamen notanda eſt differentia inter prædictas decoctiones, prima quod aqua cum vegetabilibus in coagulatione non figitur, quemadmodum Mercurius cum metallis, quare fortiores hæc ſunt compoſitionis quam illa. Secunda, quod in Vegetabilium aut Animalium decoctione aqua, quum ſit humor diaphanus, non ſolum virtutem & qualitates novas, verum tamen alium ab illo quem habuit colorem recipit. Non autem ſic ſe habet in Mercurio. Alteratur enim ejus Natura, ſed non color nec fluxus for-

forma:verum metalli diſſoluti color latet ſub forma liquidi argenti vivi, & vi ſua non apparet. ret. Prius igitur Mercurius in Metallum diſſolvendo,poſtea agit Metallum in Mercurium coagulando,& ut in diſſolutione forma & color Metalli, ſub forma & colore Mercurii latebat,ſic & in coagulatione forma & color Mercurii ſub Metalli colore & forma abſconditur, ſic nec Metalli qualitates in diſſolutione prohibent Mercurii fluxum, nec Mercurii qualitates in coagulatione impediunt metalli fixitatem. An non hic obſervas miram quandam inter Mercurium & Metalla concordantiam : amant enim ut mater & filius, ſoror & frater, mas & fœmina:quare corpora per aquam meliorantur, & capiunt in illa & per illam latitudinem ſubtilitatis, hoc eſt naturam ſpiritualem & volatilem, & aqua per corpora viciſſim emendatur, & retinetur, & induit naturam corpoream, & ſic totum ſimul maturatur compoſitum, cum agentia facta fuerint patientia, & vice verſâ. Ratio vero,quod color Mercurii à corpore diſſoluto non mutetur in decoctione, hæc eſt, quod terra & aqua ſunt in Mercurio homogenea, & ita temperata, ut neutra poſſit ab altera ſeparari, ſuntque adeo fortiter commiſta, quod una cum mira materiæ tenuitate tanta eſt ſubſtantiæ denſitas,quæ colores abſcondat:unde ſi ulla Mercurii proportio corrumpatur vel deſtructive cum rebus deturpantibus, vel generative cum corpore ſibi appropriato ſubſtantiæ ſta-

tim

tim immiſſam manifeſtabit colorem. Sunt autem propotiones Mercurii reſpectu terræ & aquæ; reſpectu ſecundæ fluit & eſt liquidus, reſpectu primæ, nihil quod tangit madefacit, præter illud ſolum, quod eſt de unitate ſuæ naturæ. Ex his ipſis, quæ dicta ſunt, omnes errores operantum in Mercurio deteguntur. Quidam enim obſtruunt aut dividunt ejus homogeneitatem, deſiccando variis ſublimationibus: alii terram corrumpentes, & diſproportionantes diaphanitatem inducendo. Hi quotquot ſunt: nihil unquam niſi opus Sophiſticum faciunt. Eſt etenim Mercurius Metallorum ſperma, quod plurima cum ſagacitate Natura in venis terræ formavit ad metallum, nec quidquam ei deeſt præter puram digeſtionem, non autem digeritur niſi à puro Sulphure metallico incomburente, quod quidem in ſuo centro habet, per quod Natura in longo tempore Aurum ex illo formaret: hoc autem quomodo arte ſua faceret, homini eſt ignotum: Aurum nempe ex Mercurio ſolo abſque ulla additione, etſi fieri poſſit, non tamen niſi longo tempore perficeretur, & plurimis cum impenſis, quæ ſubire fatuum eſſet in ſimplici Auro formando. Eſt ergo unicum in mundo Sulphur, quod natura perfecit, quod eſt Mercurio familiariſſimum. Hoc igitur cum illo radicaliter permiſcetur, & per hoc Mercurius decoquitur, & Mercurius propter qualitatum repugnantiam illud putrefacit, atque ita per regenerationem reſurgit, non Aurum,

quale

quale in mineris habetur, ſed ſpirituale, penetrativum, & tingens, in tantum ut Metalla quævis imperfecta facile ingrediatur, dum ſuper illa projicitur, quæ tempore breviſſimo ad anaticam Auri proportionem digerit, & rejectis fecibus, perfectæ ſanitati reſtituit. Vides igitur quod Mercurius nullo modo eſt à natura ſua quam habet, diſproportionandus, ſed maturandus, idque non per ſe ſine quavis additione, & tamen abſque ulla extranea additione, ſed per radicalem corporis mundi cum illo unionem per minima, quæ fit ſecreta noſtra conjunctione. Vide tamen ne decipiaris, non enim eſt hæc conjunctio manuali facta operatione, ſed ſolummodo naturali, homine non ſolum non adjuvante, verum & ejus cauſam non bene intelligente, quare hoc opus Divinum vocatur. Fatui norunt corpus Auri cum Mercurio confundere, & tum vocant illud Aurum animatum, verum nihil in illo inveniunt. Quamvis enim hæc duo ſimul mille annis manerent, poſtea nihilominus unum ab altero in ſua propria natura recederet. Quare non fuit alterativa conjunctio, ſed tantum duorum inter ſe confuſio. At in noſtra operatione ſpiritus Solis infundit ſe ſpiritui Mercurii, adeo ut nunquam poſtea recedat unum ab altero, quemadmodum nec aqua mixta aquæ. In hac igitur operatione maximum, imo totum artis latet ſecretum. Attendas igitur fili Doctrinæ, & caute videas, ne hic aberres. Corpus igitur Solis nunquam conjunge-

jungetur cum Mercurio per intima, niſi mediante Luna, ſeu corpore imperfecto & igne. Et hæc Luna eſt ſuccus aquæ vitæ, quæ latet in Mercurio, qui cum igne eſt acuatus, & eſt ſpiritus intrans corpus, & illud alterans & cogens illud ſuam retinere animam. Jam igitur vides, quali de Mercurio hactenus ſumus loquuti, non vulgari ſed pluviali, qui proprie dictus non eſt Mercurius, ſed aqua Mercurialis: Mercurius enim vulgi eſt aqua, ſed deeſt ei ſpiritus & vis ignea ad urendum: ſupple ſi potes quod deeſt ſummo cum artificio, tum non amplius erit Mercurius vulgi, ſed ſimilis noſtro. Sed ſi hoc facere non poſſis, dimitte iſtum Mercurium, quia nihil ab ipſo præter damnum expectare poſſis. Ecce jam Deus eſt teſtis, rem totam narravi, quam ſi prudens fueris ignorare non poſſis: Mercurius enim vulgi plures ſeduxit, quam quidvis aliud in opere, in hoc enim laborantes nihil invenerunt, propterea, quod Mercurium noſtrum non agnoverunt. Sed ut ad conjunctionem redeamus, quæ, crede mihi, eſt totum artis arcanum; terra enim cum aqua non inſeparabiliter unitur, ſed aqua aquæ fortiter adhæret; hinc ſequitur, quod laudabilis hæc conjunctio non niſi poſt diſſolutionem celebratur: attendas igitur tu ſolutioni, & natura conjunget, & hæc diſſolutio ſit in Mercurio per opem Lunæ incluſæ & ignis. Luna enim penetrat, & albefacit, & ignis mortificat, & terit, aqua vero utramque hanc virtutem includit, juxta dictum

ctum Philoſophi; *Ignis quem tibi oſtendam eſt aqua:* & alius. *Niſi corpora per ignem & aquam ſubtilitata fuerint, nihil fit in magiſterio.* O beatum noſtrum Mercurium, qui nos liberat à tot laboribus, quos Sophiſtæ patiuntur! Illi enim multas ſuis manibus operationes faciunt, & nihil proficiunt, quia verum naturæ curſum ignorant. Nos vero nihil facimus, ſed omnia Mercurio facienda committimus, qui meliori methodo juxta naturalem ſuum inſtintum progreditur, quam quivis hominum poſſit excogitare: tenetur enim finis ſui neceſſitate, quare viam rectam nunquam tranſgreditur, ſi non impediatur.

Sunt autem quidam Sophiſtici operantes, qui acceptum Aurum ☿ committunt, hæc in phiola concludunt, ignique ſuperponunt, aliquid inde eximium expectantes; verum ex quo pingue ſemen & bonum in terram ſterilem injiciunt, decipi illos contingit, meſſem enim quam exſpectant, nullam inveniunt, quia ut ſuperius dictum eſt, & inferius latius dicetur; Aurum non eſt materia noſtri lapidis in tota ſua eſſentia, nedum Mercurius: quare nuda horum commixtio non poteſt lapidem noſtrum generare, Aurum autem ſic ſe habet in opere, ut maſculus ad opus generationis, cujus in renibus abditiſſimis ſemen latet: quod ſi ſemel emiſerit, & hoc in matrice debita accipiatur, & cum paſſivo ſpermate fœmineo conjungatur, calore debito foveatur, alimento proprio cibetur, tum ſane ex Auro habebitur,

bitur, quod opus noſtrum præſtabit abundè. Sic nec homo qua homo eſt, Pater, nec materia embryonis appellari poteſt: habet autem in ſe talem materiam, ex qua per conjunctionem diſſimilis materiæ ſpermaticæ in eodem genere per aptam diſpoſitionem formatur infans; pari modo de Auro intelligendum eſſe cenſeo. Aurum utique eſt omnium Metallorum perfectiſſimum, & lapidis noſtri pater, non tamen ejus eſt materia: ſperma vero quod eſt in Auro quod emittit, ſi modo per artificium tractetur, hoc utique erit ipſa lapidis noſtri materia maſculina, eſtque nihil aliud quam virtus Auri digeſtiſſima, quæ ex illo extrahitur per ſagax artificium, & tum vocatur Aurum noſtrum vivum, & non vulgare, quod eſt mortuum: ſic quoque & in procreatione hominis vir mortuus dici poteſt (reſpectu habito ad actum generationis) uſquedum debitam materiam, quam in ſe habet, in locum aptum effuderit; non diſſimiliter in arte noſtra accidit. Non eſt ergo Aurum noſtrum Aurum vulgi: differunt enim quemadmodum pater differt à ſuo (quod habet) ſpermate: primum ad opus noſtrum eſt utile & vivum; alterum vero mortuum & inutile, donec vivificetur, hoc eſt, ſperma ſuum (quod eſt activa virtus noſtri lapidis) emittat. Sic igitur vos pergite ſumma cum cautela, ſumito corpus hoc, quod demonſtravi, & ſemen ab ipſo ſuaviter extrahite, tum quidem (nec ante) hoc Aurum (quod mortuum antea fuit, otioſum & inutile)

inutile) hac arte vivum activum & operi noſtro idoneum factum, primam tibi ſufficiet lapidis noſtri materiam, maſculinam ſcilicet,& ſic non amplius hoc à nobis vocatur Aurum, ſed æs, magneſia, plumbum, fimus, nec proprie quidem Aurum dici poteſt; Aurum quippe eſt corpus, hoc vero chaos,id eſt ſpiritus, nec ulla arte ad priſtinam Auri ſpeciem revertetur, quia corpus in ſpiritum eſt converſum. Hinc Menabdes: *Jubeo poſteros corpora facere incorporea.* Hermes quoque ait: *Fili extrahe à radio umbram ſuam*, hoc eſt, *extrahe ab Auro quod radius appellatur,ſemen ſuum quod umbra vocatur*,tum quia abditiſſime & quaſi in umbra reſidet, tum etiam quia ſub umbra obſcura nigredinis egreditur. Ariſtoteles itidem ait, *primum quod facere debes eſt, ut Mercurium ſublimes,deinde ut in Mercurium mundum corpora munda mittas*; qualis autem hic intelligatur Mercurii ſublimatio, lectorem admonitum velim, infinitas eſſe ſublimationes falſas, erroneas, & Sophiſticas, unam veram & naturalem, quæ tamen fit per artificium.Ego hic miſſis omnibus vulgaribus operationibus, ſequor Philoſophorum intentionem, illamque ſublimationem velim, quam illi primam materiæ tenuis præparationem appellant,per quam Eccliplis terrenæ interpoſitionis de Luna tollitur,ut poſſit illuminationem à Sole accipere, quod fit quum fuſca ſphæra Saturni, quæ totum obnubilabat Horizontem, deletur, tum Jove imperium obtinente aſcendit

cendit in aerem nebula ſplendidiſſima, unde ſuper terram ſtillat ros ſincerus amœnus & peramabilis, quæ mollit eam, & in ejus ventre ſive ſinu ventos magnos excitat, qui ſurſum lapidem noſtrum portant, unde virtute cœleſti imbuitur, qui rurſum in terram, quæ nutrix ejus eſt, delapſus terrenam induit naturam corporeamque; ſic recipit vim ſuperiorum & inferiorum. Concludimus ergo, nullo modo nec Aurum nec Mercurium poſſe nobis primam noſtri lapidis materiam præbere uſque dum tinctura ex Auro diſſolvendo per Mercurium diſſolventem extrahatur, quæ tinctura eſt virtus activa viva non mortua, quemmadmodum Aurum ante ſuam diſſolutionem mortuum fuit. Hæc eſt veterum Philoſophorum materia, quam accipere debemus, *quæ* ut dicit Auctor novi luminis, *eſt, ſed non apparet donec artifici placet, in qua cognoſcenda tota latet perfectio.* Quapropter jubeo vos quicunque hujus arcani inveſtigatores eſſe velitis, ut capiatis illud quod vile eſt & toti mundo manifeſtiſſimum, ex quo extrahetis modo miriſſimo quod eſt in illo occultiſſimum, hoc eſt menſtruum noſtrum, & Mercurius occidens eſt ager noſter Philoſophicus, in quo veſter Sol orietur & ſurget; hoc jungite cum ſponſo ſuo delectabili & in lecto amicitiæ concumbere permittito præter amotionem, uſque dum ex occulta hac natura (quæ eſt Mercurius per Philoſophum regeneratus) egrediatur virtus vivifica, quæ mortuum reſuſcitet: tum adeſt re-

gia

gia proles, cujus pater eſt Sol, Luna mater, & ſic veriſſimam habetis explicationem novi luminis, capiendum eſt, inquit Autor, quod eſt ſed non videtur, donec artifici placeat, & hoc pro vera veterum Philoſophorum materia uſurpandum, & ſic plenè atque planè dictum eſt de corpore noſtro, & de aqua noſtra ſive de Sulphure noſtro rubeo & ære albo. His adjungi debere diximus furnum, vas, & ignem triplicem: notato benè, quod & quibus de rebus hic loquor; eſt enim furnus luteus vel latericius, vas vitreum, ignisque elementaris, de quibus inferius dicemus in ultimo membro hujus Tractatuli de diſpoſitione noſtra: hic verò de rebus eſſentialiter & ſubſtantialiter operi competentibus loquimur. Etenim furnus ille latericius non ſolet à nobis appellari furnus noſter, nec ignis elementaris ignis noſter, nec vas vitreum vas noſtrum: hæc enim vulgo & Sophiſtis nobiſcum ſunt communia, & horum externorum curioſitate nos ſæpè vel etiam ſemper excellent; Illa vero noſtra vocamus, quæ illi nec habent nec habere poſſunt. Amen dico, quod ignis noſter, furnus noſter, vas noſtrum ſecreta ſunt, & non niſi Philoſophis obvia, quippe vel ipſam noſtri operis eſſentiam intrant. Hinc Philoſophus quidam de igne hoc ſcribens inquit, Ecce ignis quem tibi oſtendam eſt aqua; Item alius de vaſe ſic teſtatur: Vas Philoſophorum eſt aqua eorum. Alius item, intentio ſcribit omnium Philoſophorum hæc eſt, quod fie-

rent

rent omnes operationes igne ſuo humido, in furno ſecreto & occulto vaſe, quæ teſtimonia clarè ſatis demonſtrant alium ignem, vas, furnumque, quam quæ vulgo ſunt nota. Proinde frater mi, ne ſit cauſa tibi ſcrupuli, quod furnum ignem vaſque noſtrum inter res eſſentialiter lapidem conſtituentes ſuperius numerarem: In hoc ſiquidem ſequor omnium in hac arte ſcribentium Philoſophorum intentionem: Hoc de vaſe Sendivogius ſcribens, vas Naturæ nominat, ignem item Naturæ. Flamellus, item Artephius, Lullius, cunctique cæteri eandem tenuere ſententiam. Patet proinde voluiſſe illos aliquid ab oculis plebis occultum. Ego vero ſub fide bona dico, quod hæc tria non ſunt niſi unum: nam Natura non eſt niſi unica, hoc norunt & teſtabuntur filii artis adepti. Ignis enim eſt quatenus excruciat corpora magis quam ignis, proinde vinum ardens dicitur & ignis fortiſſimus. Hinc Philoſophus, *comburite as noſtrum igne noſtro fortiſſimo*, quod dum audiunt Sophiſtæ decepti ſunt, ignem carbonum aut flammæ putantes eſſe, qui noſtro igni eſt contrarius. De hoc Johannes Mechungus loquitur; *Nullus*, inquit, *artificialis ignis tantum valet infundere calorem, quantus è Cœlo venit.*

F I N I S.

41 1156462